RUIMTE VOLK

Gemeente Beesel
Gewoon anders

Atlas Beesel 2050

Kwaliteiten, opgaven en ontwikkelingen in beeld

maart 2025

COLOFON

Atlas Beesel 2050 - Maart 2025

Deze Atlas Beesel 2050 is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente Beesel en opgesteld door bureau RUIMTEVOLK. Het copyright van de beelden, kaarten en foto's berust bij RUIMTEVOLK tenzij anders aangegeven. Hoewel aan de inhoud en samenstelling van dit rapport de grootst mogelijke zorg is besteed, is het mogelijk dat informatie onjuist of onvolledig is. RUIMTEVOLK aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de volledigheid of juistheid van de gegeven informatie.

INHOUD

1 Inleiding 4

2 Kernopgaven voor Beesel: conclusies en bevindingen 7

3 De identiteit van de gemeente Beesel 11
3.1 Ruimtelijke karakteristiek 12
3.2 Beesel in de regio 14
3.3 Luistervinken 16

4 Trends en ontwikkelingen 23
4.1 Wonen en voorzieningen 24
4.2 Gezondheid en veiligheid 29
4.3 Recreatie en erfgoed 33
4.4 Werken 37
4.5 Mobiliteit 41
4.6 Duurzaamheid, energie en klimaat 44
4.7 Landschap, natuur en landbouw 49

5 Beleidsinventarisatie 53

6 Verantwoording en bronvermelding 56

1
Inleiding

Als gemeente Beesel werken we aan onze omgevingsvisie. Dit is een belangrijk hulpmiddel voor toekomstige keuzes. Het is een visie voor de lange termijn, waarin we aangeven wat we belangrijk vinden in de omgeving waarin we wonen, werken en onze vrije tijd besteden. Onderwerpen als woningbouw, natuur, klimaat, water, landbouw, mobiliteit, energie, recreatie, erfgoed, gezondheid en economie komen hierin aan bod. In de omgevingsvisie staan onze ambities voor de toekomst en wat dit betekent voor de dorpen, het buitengebied en de bedrijventerreinen. Ook bevat de omgevingsvisie de kaders en uitgangspunten voor nieuwe initiatieven en plannen.

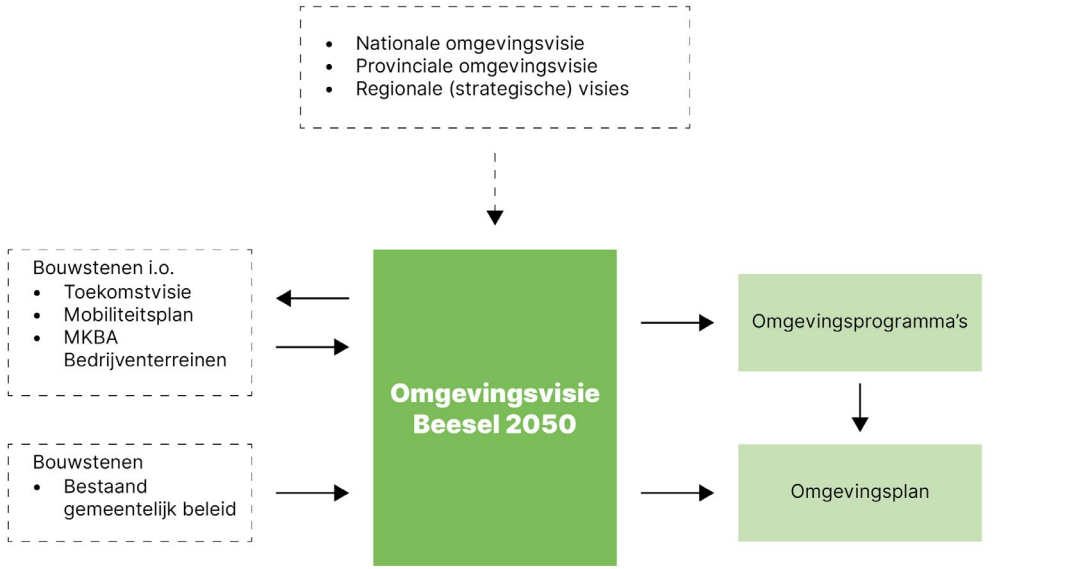

Figuur 1. Dit overzicht toont de samenhang van een aantal belangrijke (beleids)stukken die de inhoud van de omgevingsvisie van Beesel voeden.

Gedurende drie fasen werken we naar de omgevingsvisie toe: we starten met het verdiepen van de opgave en het duiden van de kwaliteiten van de leefomgeving in Beesel. Vervolgens bepalen we de koers en ten slotte gaan we over tot het opstellen van de omgevingsvisie. Het voorliggende document, de Atlas Beesel 2050, is het resultaat van de eerste fase, de verdiepingsfase. In dit document brengen we de kwaliteiten van Beesel in beeld, analyseren we de belangrijkste trends en ontwikkelingen die op de gemeente afkomen en duiden we de belangrijkste kansen en opgaven. Daarbij benutten we de uitkomsten van het luistervinken (straatgesprekken en online enquête), ambtelijke inbreng en de opbrengst van het traject richting een Toekomstvisie 2050, waarbij inwoners ook geraadpleegd zijn. Het proces van de omgevingsvisie en dat van de Toekomstvisie 2050 loopt in deze fase parallel. In de volgende fasen wordt de Toekomstvisie 2050 als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

De Atlas Beesel 2050 geeft - kortom - aan op welke opgaven en dilemma's de omgevingsvisie een antwoord moet geven. Hiermee vormt de Atlas het fundament onder de keuzes die straks in de omgevingsvisie gemaakt gaan worden.

Hoewel we aan het begin staan van het ontwikkelen van onze omgevingsvisie, beginnen we niet bij nul. De omgevingsvisie van Beesel staat niet op zichzelf, maar valt in een context van meerdere bestaande beleidsstukken en visies. Niet alleen Beesels beleid, maar ook regionaal, provinciaal en nationaal beleid speelt daarbij een rol. Daarnaast is beleid continu in beweging. We realiseren ons dan ook dat deze Atlas een momentopname is. Gelukkig is de omgevingsvisie een dynamisch instrument binnen de Omgevingswet. Dit maakt het mogelijk om de komende jaren regelmatig doelen en ambities bij te stellen wanneer dit nodig blijkt te zijn.

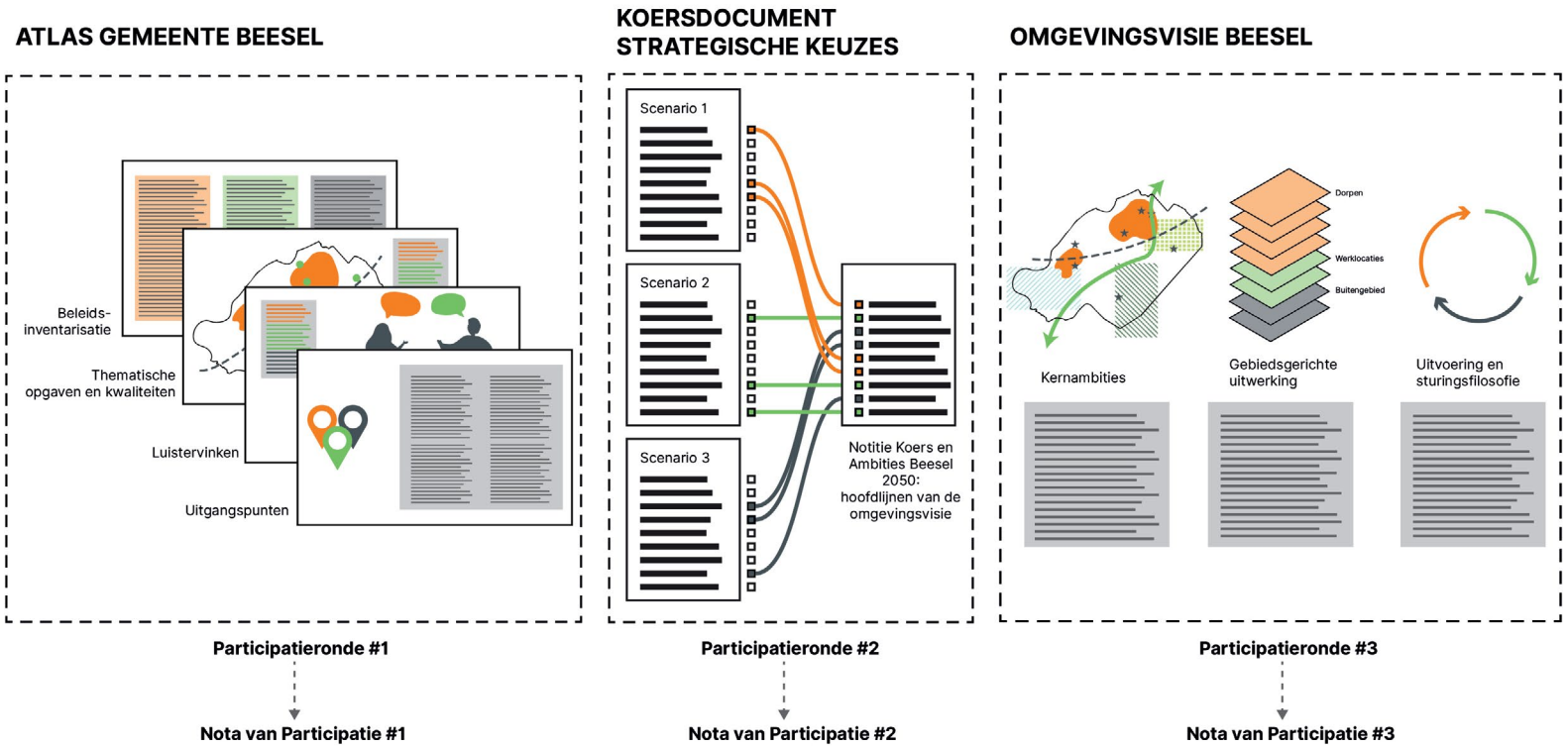

Figuur 2. Dit overzicht toont de drie fasen en bijbehorende tussenproducten waarmee naar de Omgevingsvisie Beesel wordt toegewerkt.

LEESWIJZER

Deze Atlas Beesel 2050 bestaat uit de volgende hoofdstukken:

→ Hoofdstuk 2 start met de belangrijkste conclusies en bevindingen uit de Atlas. Deze conclusies zijn geformuleerd als vier integrale kernopgaven, die laten zien op welke opgaven de omgevingsvisie straks een antwoord moet formuleren.

→ Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de huidige waarden en ruimtelijke karakteristieken van Beesel. Dit is beschreven op basis van bestaande (beleids)stukken, maar ook met behulp van de inbreng van inwoners via de online enquête en de straatgesprekken.

→ Hoofdstuk 4 beschrijft verschillende ontwikkelingen die we zien gebeuren op de zeven relevante thema's voor gemeente Beesel, met daarbij de belangrijkste opgaven en kansen voor de omgevingsvisie.

→ Ten slotte brengt de beleidsinventarisatie in hoofdstuk 5 bondig in beeld wat de bestaande beleidsuitgangspunten zijn voor de fysieke leefomgeving in gemeente Beesel.

2

Kernopgaven voor Beesel: conclusies en bevindingen

FUNDAMENTELE OPGAVEN EN KOPPELKANSEN

De Atlas geeft een breed overzicht van de relevante opgaven voor Beesel. De thema's die in deze Atlas sectoraal staan uitgesplitst, zijn nauw verbonden en beïnvloeden elkaar. Om hier meer scherpte in aan te brengen zijn vier **integrale kernopgaven** geformuleerd. Deze geven bondig weer wat de belangrijkste opgaven zijn waarvoor de omgevingsvisie een antwoord moet formuleren om te werken aan een toekomstbestendige gemeente Beesel in 2050 en welke koppelkansen er liggen om deze opgaven integraal op te pakken. Duidelijk wordt op welke opgaven en thema's de ontwikkelrichting al vast ligt - bijvoorbeeld door kaders van bovenliggende overheden - maar ook waar ruimte is om als gemeente Beesel aanvullende of nieuwe keuzes te maken. Deze kernopgaven zijn geformuleerd op basis van de inzichten die voortkomen uit de trends en ontwikkelingen verderop in deze Atlas, maar ook op basis van de uitkomsten van het luistervinken (straatgesprekken en online enquête), ambtelijke inbreng en de opbrengst van het traject richting een Toekomstvisie 2050, waarbij inwoners ook geraadpleegd zijn.
Het gaat om de volgende vier **integrale kernopgaven** voor de omgevingsvisie van Beesel:

→ Groeien met kwaliteit
→ Werken aan toekomstbestendige bedrijventerreinen met brede meerwaarde
→ Vormgeven van een samenredzame gemeenschap
→ Werk maken van een aantrekkelijk en herkenbaar Beesels buitengebied

GROEIEN MET KWALITEIT

De komende jaren staat de gemeente Beesel voor de uitdaging om **voldoende** en **passende** woningen toe te voegen. Hierbij wordt ingezet op **versterking van en balans** in de woningvoorraad. Tot 2033 heeft de gemeente een opgave om 500 woningen toe te voegen. Een deel van deze woningen is al gebouwd of is in voorbereiding. Voor circa **300 woningen** zijn recent drie ontwikkellocaties benoemd. Ook zijn kaders voor andere toekomstige ontwikkellocaties vastgesteld. Hierin zijn afwegingen gemaakt over onder andere inbreiding versus uitbreiding en transformatie van bedrijfslocaties. Voor de woningbouwopgave na 2033 moeten nog keuzes worden gemaakt. Zowel over omvang, als locatie en ontwikkelstrategie.

Een belangrijk vertrekpunt hierbij is dat niet alleen de aantallen nieuwe woningen belangrijk zijn. De **toegevoegde kwaliteit van de woningen én de woonomgeving** is minstens zo belangrijk. Door bij het toevoegen van woningen stevig te sturen op deze **brede woonkwaliteit** ontstaan duidelijke koppelkansen. Denk bijvoorbeeld aan opgaven voor gezondheid en recreatie. Het toevoegen van hoogkwalitatieve woonmilieus biedt ook een kans om de regionale woningzoeker uit bijvoorbeeld Venlo of Roermond aan te trekken. Het vergroten van de kwaliteit van de woonomgeving, biedt anderzijds een kans om de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid ook na 2033 op peil te houden. Ook in het geval de gemeente Beesel dan niet langer groeit. Ten slotte levert het toevoegen van brede woonkwaliteit direct profijt op voor de bestaande inwoners. Bij nieuwbouw en transformatie zijn er kansen om gelijktijdig maatregelen te nemen op het gebied van verduurzaming van de bestaande woonomgeving, het versterken van de gezonde leefomgeving en klimaatadaptatie. Randvoorwaardelijk voor een kwalitatieve woonomgeving is een **sterke openbare ruimte**, waar ruimte is voor sport, bewegen en ontmoeten. **Vergroening** van de openbare ruimte kan hierbij verbindend werken om al deze functies een plek te geven. Dat is belangrijk, want er zijn steeds meer functies die een plek zoeken in de openbare ruimte, dus het inzetten op combinaties van functies is nodig. Vergroening heeft tevens een positieve invloed op de (mentale en fysieke) gezondheid van bewoners. Het beter verbinden van de drie Beeselse kernen met het **buitengebied**, door via ommetjes en groene corridors de groene kwaliteiten 'naar binnen te trekken', kan ook aan deze opgave bijdragen.

De groeiopgave vraagt ook om keuzes als het gaat om de locaties van **voorzieningen**: de gemeente heeft immers een uitdaging om het **voorzieningenniveau op peil te houden**. Het toevoegen van woningen kan de basis onder voorzieningen versterken. De omgevingsvisie zal richting moeten geven of er tussen de drie dorpen nog verder onderscheid wordt gemaakt in de mate van clustering van voorzieningen. Dit gaat zowel over commerciële als maatschappelijke voorzieningen.

Ten slotte vraagt ook de koppeling tussen woningbouw en **mobiliteit** om keuzes in de omgevingsvisie. Verbinden we de groei van de gemeente duidelijk met de OV-bereikbaarheid - en bouwen we dus primair op plekken die goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer? Of grijpen we nieuwbouwontwikkelingen aan om meer actieve en duurzame mobiliteitsopties te stimuleren, zoals de fiets of de elektrische auto?

WERKEN AAN TOEKOMSTBESTENDIGE BEDRIJVENTERREINEN MET BREDE MEERWAARDE

De veelzijdige bedrijventerreinen in de gemeente Beesel vormen een belangrijke economische drager. Tegelijkertijd liggen ze in en nabij woonkernen: dit gegeven vraagt om een keuze richting de toekomst. Voor Roversheide is al een keuze gemaakt over uitbreiding aan de zuidkant, met oog op het ruimte bieden aan de lokale behoefte. Er valt echter breder nog een visie te vormen op het **gewenste profiel én locaties** van de huidige bedrijventerreinen. Daarnaast is het randvoorwaardelijk om in te zetten op een kwaliteitsslag. Dat kan door de uitstraling van de terreinen te verbeteren en in te zetten op het vergroenen van de terreinen. Dit zowel ten behoeve van klimaatadaptatie als voor een gezonde werk- en leefomgeving, de energievoorziening en circulariteit. Dit biedt bovendien kansen om ondernemers aan de gemeente Beesel te (blijven) binden en hen te faciliteren in hun ruimtevraag. Ook bereikbaarheid is nadrukkelijk een aandachtspunt, gezien het feit dat verkeer van en naar de bedrijven momenteel door de kernen rijdt.

Het is bij deze opgave denkbaar om in te zetten op verplaatsing van bedrijven: de omgevingsvisie kan de plek zijn om deze afweging integraal te maken.

Maar ook de keuze om de verkeersafwikkeling van de bedrijventerreinen anders aan te pakken, is een belangrijke afweging die in de omgevingsvisie gemaakt zal moeten worden. Het maken van deze keuzes hangt immers nauw samen met andere opgaven en ambities van de gemeente Beesel: denk aan de recreatieve en toeristische ambitie, de woningbouwopgave, bereikbaarheid en klimaatadaptatie.

VORMGEVEN VAN EEN SAMENREDZAME GEMEENSCHAP

In de gemeente Beesel vormt de dubbele vergrijzing en de druk op de zorg een belangrijke opgave. Er is daarom noodzaak om in te zetten op een **verdere verschuiving** van ondersteuning door professionals naar **'elkaar ondersteunen'**. Beesel heeft als **kerkdorpgemeente** goede kaarten in handen voor deze beweging; tegelijkertijd is de samenleving nog niet toe aan deze beweging: dat vraagt aandacht. Iedereen is gewend om vanuit de verzorgingsstaat te kunnen rekenen op professionele hulp. Juist in Beesel is het kansrijk om deze omslag met elkaar te gaan maken. De gemeente is klein en overzichtelijk en mensen voelen zich (bij elkaar) betrokken. Maar deze omslag ontstaat niet vanzelf: welke randvoorwaarden zijn dan nodig om deze stap in Beesel met elkaar te zetten? Dit vraagt in de omgevingsvisie om een duidelijke richting op het vlak van de locatiekeuze en bereikbaarheid van voorzieningen voor **ontmoeting, zorg en welzijn**, maar ook randvoorwaarden om het verenigingsleven en inwonersinitiatieven te faciliteren. Deze zijn immers van groot belang om **zelfredzaamheid en samenredzaamheid** in de gemeente Beesel te bevorderen. Dit vraagt ook om een strategie in de locatiekeuze van maatschappelijke voorzieningen. Ook vraagt het om eventuele regionale afstemming om gezamenlijk op te trekken in het behoud van voorzieningen en om slimme koppelingen met de inrichting van de openbare ruimte.

WERK MAKEN VAN EEN AANTREKKELIJK EN HERKENBAAR BEESELS BUITENGEBIED

Het afwisselende landschap in de gemeente Beesel - van het Maasdal tot het hogergelegen Brachter Wald (gelegen in Brüggen, Duitsland) - kent een grote kwaliteit. Inwoners en bezoekers geven niet voor niets aan dat deze kwaliteit behouden en waar mogelijk versterkt moet worden. De gemeente is bovendien strategisch gunstig gelegen tussen Düsseldorf, Roermond en Venlo en is goed bereikbaar. In combinatie met het gemoedelijke, dorpse en kleinschalige karakter maakt dit Beesel een aantrekkelijke gemeente om te verblijven, te wandelen en te fietsen. Tegelijkertijd is het geen vanzelfsprekendheid dat het Beesels landschap deze kwaliteiten in de toekomst kan vasthouden. Het buitengebied is in beweging en er spelen allerlei opgaven die om aandacht én ruimte vragen. Zo is het toekomstperspectief van de agrarische sector onzeker, waardoor ook de rol van de boer als landschapsbeheerder onder druk komt te staan. Er ligt een vraagstuk voor opwek van duurzame energie en er zijn doelstellingen op het gebied van natuur en bodem- en watersystemen. Ook is de toekomstige positionering van de Beeselse bedrijvigheid niet zeker. Welke positie heeft het Beeselse landschap? Is natuur daar (op sommige plekken) te verenigen met recreatie? Welke rol zou de agrariër in de toekomst kunnen spelen als hoeder van het landschap of recreatieondernemer - en waar heeft hij dan de gemeente voor nodig? Daarnaast is het van belang de Beeselnaar niet uit het oog te verliezen: het is een randvoorwaarde dat de leefbaarheid en kwaliteit van de leefomgeving van de inwoners kunnen meeliften op keuzes die gemaakt worden.

3

De identiteit van de gemeente Beesel

3.1 RUIMTELIJKE KARAKTERISTIEK

→ Het landschap in en rondom de gemeente Beesel is grotendeels gevormd onder invloed van de Maas. In het landschap zijn in de afgelopen miljoenen jaren zogenaamde terrassen uitgesneden, met glooiende hoogtes als resultaat. Er zijn van west naar oost indrukwekkende steilranden ontstaan: de Maasdalbodem (op de plek waar de Maas nu stroomt), het laagterras vlak langs de Maas, het middenterras - waarop Beesel, Offenbeek en Reuver gelegen zijn - en tot slot het hoogterras (bij het Duitse Brachter Wald)[4, 32]. Bovendien is de gemeente Beesel omgeven met twee belangrijke landschappen met nationale meerwaarde: Nationaal Park de Meinweg en Nationaal Park De Maasduinen.

→ Er is een grote variatie aan landschapstypen te vinden: van het besloten mozaïek landschap met bos- en landschapselementen, het beekdallandschap rondom de Huilbeek en de Schelkensbeek tot droge heideontginningen, velden en kampen - zie ook de kaart op pagina 49. Het rivierdal - dat aan beide zijden van de Maas circa zes kilometer beslaat - is de belangrijkste drager van het Beeselse landschap.

→ De drie dorpen kenden in de 19e eeuw een sterk agrarisch karakter. De kerk vormde het hart van de dorpen, met boerderijen en woningen van ambachtslieden. In het buitengebied, langs de kenmerkende verkaveling met langgerekte percelen - parallel aan de wegen en waterlopen - lagen diverse boerderijen[4].

→ De Maas als belangrijke transportader én de vele kleigronden in de omgeving vormden het begin van de industriële ontwikkeling rondom de gemeente Beesel. De klei-industrie nam daardoor in Offenbeek en Reuver een vlucht. Greswaren-, steen- en dakpannenfabrieken zorgden voor werkgelegenheid en een verdere groei en verdichting van de dorpen. Aan het einde van de 19e eeuwkwam daar het station in Reuver nog eens bij als aanjager van de industriële ontwikkeling én de ontwikkeling van de dorpen Offenbeek en Reuver[4].

→ In 1935 waren Offenbeek - dat uitgroeide tot een arbeidersdorp dicht bij de industrie - en Reuver als gevolg van deze ontwikkeling fors gegroeid. De kern Beesel industrialiseerde in een wat langzamer tempo en behield tot het einde van de 20e eeuw duidelijk een agrarisch karakter[4]. Offenbeek behield in de periode vanaf 1980 haar arbeidersprofiel, terwijl Reuver zich ging ontwikkelen tot regionaal centrum met bijbehorende voorzieningen. Beesel werd gekenmerkt door haar kleinschalige en historische karakter.

→ Een rijke cultuurhistorie, de kenmerkende stedenbouwkundige structuur en stevig gewortelde tradities zijn kenmerkend voor de gemeente Beesel: het Draaksteken als historisch spektakel vormt daarbij een belangrijke drager. Het ontstaan van het dorp Beesel in de middeleeuwen is anno 2025 nog steeds goed zichtbaar: Kasteel Nieuwenbroeck vormt daarbij een icoon. Offenbeek en Reuver symboliseren juist de industriële ontwikkeling van Noord-Limburg[4].

→ De verschillende karakteristieken en functies van de drie dorpen dragen elk op zijn eigen manier bij aan de ruimtelijke karakteristiek van de gemeente. **Alles overziend** biedt de gemeente Beesel een gevarieerd en uniek ruimtelijk aanbod: van het rivierdal langs de Maas tot het glooiende landschap richting het Maasterras bij het Brachter Wald en de drie kernen met elk hun eigen ontstaans-geschiedenis en identiteit - mede ingegeven door de agrarische activiteit én de ontwikkeling van de klei- en keramiekindustrie.

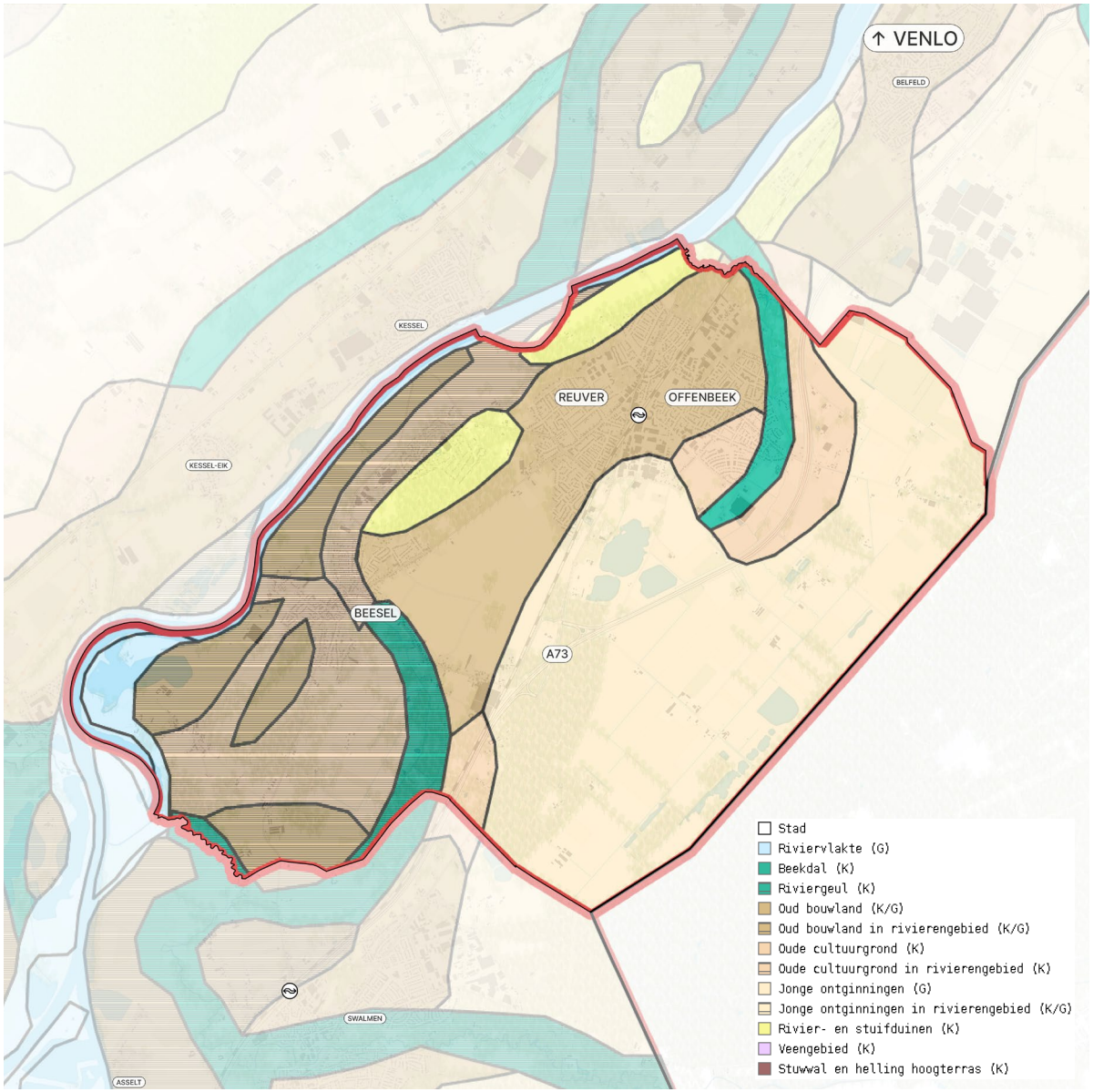

Figuur 3. Regionale landschappen die te vinden zijn in de gemeente Beesel.

3.2 BEESEL IN DE REGIO

→ De gemeente Beesel is onderdeel van de regio Noord-Limburg en grenst aan Midden-Limburg. Door de nabijheid van zowel Venlo als Roermond profiteren Beeselnaren van de voordelen van de stad. Venlo is de grootste stad van de regio, Roermond ligt op eenzelfde afstand: inwoners zijn op beide steden georiënteerd. De ligging ten opzichte van het spoor - inclusief treinstation - en de snelweg A73 is strategisch gunstig. Gemeente Beesel is daarmee goed verbonden met de omliggende regio en de grotere steden. Bovendien leidt de compacte opbouw van de gemeente ertoe dat fietsen en wandelen goede alternatieven voor de auto of het OV kunnen zijn.

→ De regio Noord-Limburg bestaat uit de gemeenten Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Mook en Middelaar, Peel en Maas, Venlo en Venray. Sinds 2020 wordt actief gewerkt aan de gezamenlijke ambitie - vastgelegd in de Regiovisie Noord-Limburg - om van de regio de gezondste regio van Nederland te maken. Dit wordt uitgewerkt via zeven programma's: gezond ondernemen, gezond zijn en gezond blijven, gezond beleven, gezonde leefomgeving (ruimte), gezond en veilig (veiligheid), gezond verbinden (mobiliteit en logistiek) en gezonde toekomst (energie). Daarnaast vindt op de thema's wonen, toerisme en economie nauwe samenwerking plaats in de regio.

→ Gemeente Beesel werkt intensief samen met ketenpartners. Bij het opstellen van de omgevingsvisie worden onder andere de GGD, de Veiligheidsregio Limburg Noord, woning-corporaties Nester en Woonwenz, waterschap Limburg en provincie Limburg betrokken.

→ Diverse beleidsontwikkelingen die buiten de gemeente Beesel spelen, zijn van invloed op toekomstig beleid van de gemeente. Zo wordt op dit moment de Regiovisie Noord-Limburg herijkt en de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) Limburg geactualiseerd. Daarnaast is eind 2024 door het Rijk de Voorontwerp Nota Ruimte geïntroduceerd, als voorloper op een definitieve Nota Ruimte. Het Rijk neemt hiermee steviger de regie op ruimtelijke ontwikkelingen. Drie zogenaamde centrale bewegingen in deze Voorontwerp Nota Ruimte zijn van belang om te noemen:

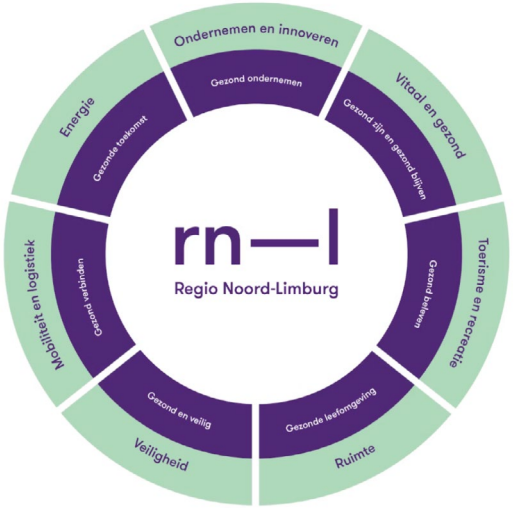

Figuur 4. De zeven programma's van de regio Noord-Limburg.

- de beweging naar een toekomstbestendig evenwicht tussen landbouw en natuur
- de beweging naar een klimaatneutrale en circulaire samenleving
- de beweging naar sterke regio's, steden en dorpen in heel Nederland[41].

→ Ook wil het Rijk steviger de regie nemen op het thema wonen (zoals uitgewerkt in de Nationale Woon- en Bouwagenda en de Wet versterking regie volkshuisvesting). De koers van het Rijk kan consequenties hebben voor de bewegingsvrijheid van gemeenten op dit thema.

→ Buurgemeenten hebben of werken ook aan een omgevingsvisie. Zo stelt gemeente Peel en Maas in haar omgevingsvisie het geloof in de kracht van vitale gemeenschappen centraal bij het werken aan de toekomst. Vanuit de kernkwaliteiten van verschillende deelgebieden wordt ingezet op een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving. De omgevingsvisie van gemeente Venlo (i.o.) zet in op een schaalsprong van Venlo, met een vitale leefomgeving als uitgangspunt, met klimaatbestendigheid en een mobiliteitstransitie als voorwaarden en vanuit een economie die stuurt op brede welvaart. Tot slot zet gemeente Roermond in op gezond en veilig wonen en oud worden, het zijn van een aantrekkelijke woon- en werkstad (met speciale aandacht voor jongeren en starters), een klimaatbestendig en energieneutraal Roermond en het behouden en verbeteren van de grote drie trekkers: de historische binnenstad, de stedelijke Maasplassen en het Designer Outlet Roermond.

3.3 LUISTERVINKEN

Via straatgesprekken en een online enquête zijn inwoners, ondernemers en bezoekers van de gemeente gevraagd naar kenmerken, kwaliteiten en opgaven voor de toekomst. In totaal zijn er gesprekken gevoerd met 359 mensen. Daarnaast vulden 226 mensen tussen 21 januari en 9 februari 2025 de online enquête in. Door zowel op straat als digitaal de samenleving te raadplegen, is een duidelijker beeld ontstaan van hoe men nu naar de leefomgeving kijkt en welke wensen, zorgen en ideeën er leven richting 2050. Deze paragraaf bevat een samenvatting van de online enquête, de fotowedstrijd en de straatgesprekken.

Ingezonden foto door Agnes.

Ingezonden foto door Sjra Claessen.

Ingezonden foto door Frans van Gassel.

METHODOLOGIE EN RESPONS

Om de antwoorden op de vragen goed te kunnen interpreteren, is het van belang om ook te kijken naar wie er bevraagd zijn. Om de representativiteit te borgen, is een zo breed mogelijke groep inwoners, ondernemers en bezoekers benaderd om deel te nemen aan de straatgesprekken en aan de online enquête.

Op verschillende manieren is de online enquête onder de aandacht gebracht. Zo zijn er berichten via social media uitgezet, zijn flyers verspreid en is de oproep gedeeld in Puik en in gemeentelijke nieuwsbrieven naar ondernemers en verenigingen. In totaal hebben **226 mensen** de online enquête ingevuld. Niet iedereen heeft de enquête volledig afgerond: in totaal hebben 191 deelnemers de hele enquête ingevuld.

Op verschillende locaties verspreid over de gemeente gingen medewerkers van de gemeente en adviesbureau RUIMTEVOLK met mensen in gesprek. De gesprekken vonden plaats aan de hand van een simpele vragenlijst, die een verkorte variant van de online enquête vormde. Het doel van deze straatgesprekken was om mensen fysiek te bereiken en om kwalitatieve input op te halen (ervaringen, verhalen, ideeën). De gesprekken leenden zich ook om door te vragen *waarom* mensen iets vinden. De straatgesprekken vonden plaats tussen 24 januari en 1 februari 2025.
De gesprekken zijn gevoerd bij de plaatselijke supermarkten in Reuver en Offenbeek, in de Passage in Reuver, bij de bakker in Beesel en in de Park Plaza van Landal De Lommerbergen. In totaal zijn er **359 straatgesprekken** gevoerd met de samenleving. De deelnemers van de gesprekken varieerden in leeftijd, geslacht en woonplaats.

De combinatie van de online enquête en de straatgesprekken levert een totaal van **585 respondenten**. Met dit aantal respondenten kan met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 5% uitspraken worden gedaan over de hele populatie van de gemeente Beesel.

De groep respondenten was niet alleen omvangrijk, maar ook divers. De verdeling in leeftijdsgroepen laat een herkenbaar beeld zien. De leeftijdsgroepen 55 - 64 jaar en 65 - 74 jaar zijn oververtegenwoordigd in relatie tot de bevolkingsopbouw van de gemeente. De groepen 0 - 24 jaar, 25 - 34 jaar en 35 - 44 jaar zijn juist (licht) ondervertegenwoordigd in relatie tot de bevolkingsopbouw. Wanneer binnen de groep 0 -24 jaar echter de jongste leeftijdscategorieën (tot 15 jaar) uit de data niet worden meegerekend, dan blijkt de response meer evenredig verdeeld naar de bevolkingsopbouw. De overige leeftijdscategorieën, 45 - 54 jaar en 75+ jaar, zijn evenredig verdeeld naar de bevolkingsopbouw. Ruimtelijk zijn de respondenten goed naar verhouding verdeeld en worden de drie kernen goed vertegenwoordigd. Circa 11% van de respondenten komt van buiten de gemeente Beesel. Dit waren bijvoorbeeld toeristen van elders uit het land, maar ook inwoners van nabijgelegen gemeenten die de gemeente vaak bezoeken voor school, werk of boodschappen.

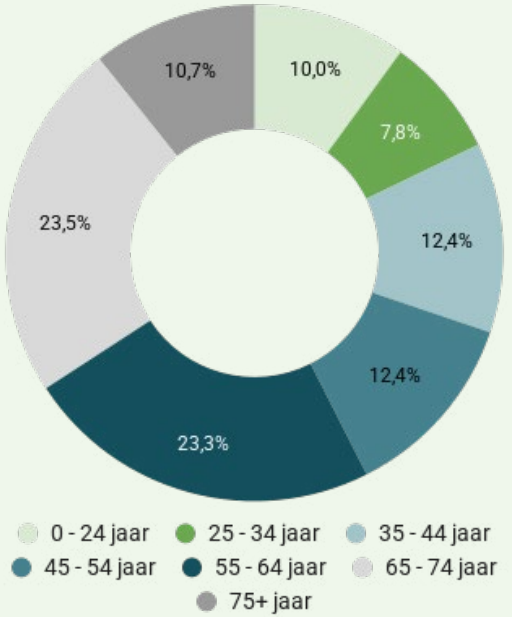

Figuur 5. De figuur toont de verdeling naar leeftijd van de respondenten.

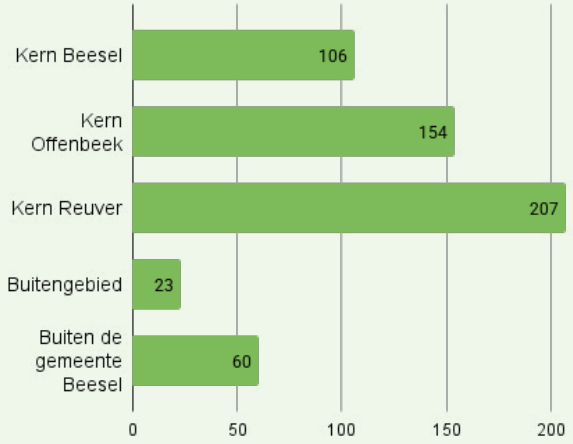

Figuur 6. De figuur toont de verdeling naar woonplek van de respondenten.

Figuur 7. De figuur toont een visualisatie van woorden die men gebruikt om de gemeente Beesel te beschrijven. De grootte van het lettertype laat zien hoe vaak een woord is genoemd.

DE GEMEENTE BEESEL ANNO 2025

Deelnemers van de enquête beschrijven Beesel als een **rustige, groene gemeente met een dorps karakter**. Men waardeert het landschap, waar de **historie** op plekken nog zichtbaar is en **natuur** volop aanwezig is. Hoewel veel deelnemers de gemeente als rustig ervaren, wordt de gemeente ook als levendig gezien vanwege de aanwezigheid en nabijheid van alle **nodige voorzieningen**. Ook de **centrale ligging tussen Venlo en Roermond**, en de goede bereikbaarheid van deze steden wordt daarbij aangehaald. De gemeenschap kenmerkt zich volgens deelnemers door het “ons kent ons”, met een **actief verenigingsleven** en een **hechte gemeenschap** in de kernen Reuver, Offenbeek en Beesel.

Figuur 8. De figuur toont een visualisatie van de mooiste plekken die genoemd zijn in de enquête en tijdens de straatgesprekken. De grootte van het lettertype laat zien hoe frequent de plek is benoemd.

MOOISTE PLEKKEN VAN DE GEMEENTE

Op de vraag naar de mooiste plek(ken) in de gemeente Beesel komen in de straatgesprekken en enquête een hoop locaties langs. De Maas en haar directe omgeving werden het meest genoemd door respondenten. Daarnaast worden ook andere natuurlijke en groenrijke plekken, zoals de **bossen, Meerlebroek, het Beesels Broek en de Kloostertuin** vaak aangehaald. Ook plekken met een bijzondere cultuurhistorische waarde, zoals het **buurtschap Ronkenstein**, **Molen De Grauwe Beer** en de **oude kern van Beesel** (markt) komen vaak terug in de antwoorden. Daarnaast is er veel waardering voor levendige plekken in de gemeente waar men elkaar kan ontmoeten. Zo noemen veel deelnemers het **centrum van Reuver** en in het bijzonder het **Raadhuisplein**, vanwege de sfeer en het aanbod aan voorzieningen.

Om een beter beeld te krijgen bij de plekken waar inwoners waarde aan hechten, heeft de gemeente parallel aan de enquête ook een **fotowedstrijd** uitgezet. In een videoboodschap riep wethouder Marcel Roelofs mensen op om mooie foto's van hun favoriete of kenmerkende plekken op te sturen. Op de foto's die de gemeente heeft ontvangen, komen locaties zoals de Maas, Meerlebroek en de dorpscentra vaak terug. Tijdens de raadswerkvergadering op 17 februari 2025 zijn de inzendingen aan raadsleden gepresenteerd, waarna zij konden stemmen op hun favoriete foto.

Figuur 9. De winnende foto van de fotowedstrijd: Kloostertuin Reuver door Sjra Claessen.

DROMEN OVER DE TOEKOMST: BEESEL IN 2050

De dromen van inwoners, ondernemers en bezoekers over de toekomstige leefomgeving van de gemeente Beesel zijn veelzijdig. Toch komen bepaalde thema's als rode draad in de antwoorden terug. Zo blijkt uit de enquête dat men veel waarde hecht aan het **behoud van het natuurlijke en groene karakter**. De bossen, het Maasgebied en de openheid van het landschap worden genoemd als belangrijke elementen die men graag wil behouden. Hetzelfde geldt voor historische gebouwen en pittoreske dorpsgezichten.
Ook is men trots op de eigen identiteit van Beesel als landelijke gemeente tussen twee steden, en wil men deze **eigenheid** niet verliezen. Het **voorzieningenaanbod** (winkels, horeca, gemeenschapsruimten, sportaccommodaties, recreatieve en culturele voorzieningen) maar ook het **treinstation** worden benoemd als aspecten die men daarom graag ook in 2050 in de gemeente behouden ziet.

Zaken die men in de toekomst liever anders ziet dan nu, zijn er echter ook. Uit de enquête komt het aanpakken van **overlast door de A73**, het verminderen van de overlast door **industrie in de woonkernen** en - daaraan gerelateerd - het verminderen van **(vracht)verkeer door de dorpskernen** naar voren als verbeterpunten. Ook het aanpakken van **leegstaande panden** en het **onderhouden van de openbare ruimte** (verrommeling tegengaan) worden meermaals aangehaald.

Wanneer het gaat over zaken die deelnemers graag toegevoegd zien worden in de gemeente, dan verwijzen veel antwoorden naar het **woningaanbod** en **mogelijkheden voor ontmoeting** (met name voor jongeren). Voor de kern Beesel in het bijzonder worden ook door meerdere deelnemers wensen geuit over versterking van het aanbod aan basis-voorzieningen. Andere thema's die vaker terugkomen in de beantwoording, zijn het toevoegen van meer groen in de kernen en het verbeteren van infrastructuur.

Figuur 10. Luistervinken in de gemeente

BELANGRIJKSTE OPGAVEN VOOR DE TOEKOMST

In de straatgesprekken en digitale enquête zijn deelnemers ook gevraagd naar uitdagingen die zij zien voor de gemeente. Uit een reeks onderwerpen - gerelateerd aan de thema's in deze Atlas - konden respondenten aangeven welke opgaven zij als belangrijkst zagen voor de toekomst. Deelnemers werd gevraagd om maximaal drie opgaven te kiezen.
Uit alle antwoorden komt de aanwezigheid van **'voldoende en passende woningen'** als duidelijke prioriteit naar voren: 48% van de deelnemers had deze opgave als meest belangrijk geduid. Als toelichting geeft men aan een duidelijke behoefte te zien naar woningen voor verschillende doelgroepen, zoals starters, senioren en alleenstaanden. Betaalbare woningen en een diversiteit in woonvormen achten deelnemers als belangrijk.

Andere opgaven die men als zeer belangrijk acht, zijn het inzetten op een **'veilige leefomgeving'** (33%), op een **'gezonde leefomgeving'** (30%) en het behouden en versterken van het **'aanbod en de nabijheid van voorzieningen'** (30%). Een veilige leefomgeving wordt in verband gebracht met sociale veiligheid (bijvoorbeeld door overlast van hangjongeren tegen te gaan), maar ook met het bevorderen van verkeersveiligheid. Een gezonde leefomgeving wordt door deelnemers vooral gerelateerd aan een omgeving met veel groen in de buurt, en weinig overlast van geluid, fijnstof of andere hinder.
Opgaven die respondenten minder vaak opnemen in hun top drie aan belangrijkste opgaven, zijn er ook. In vergelijking met de andere opgaven, worden de thema's 'landbouw', 'verduurzaming en opwekken van schone energie' en 'ruimte voor bedrijven en werkgelegenheid' minder geprioriteerd door de deelnemers.

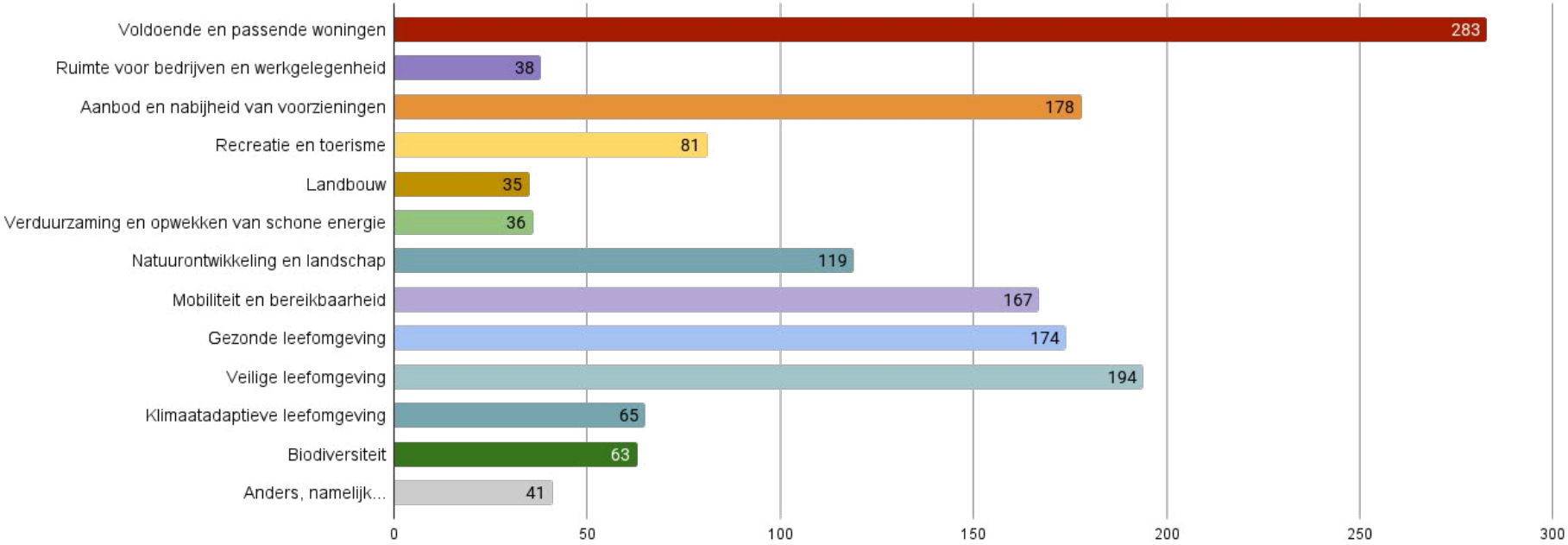

Figuur 11. De figuur toont welke opgaven de respondenten het belangrijkst achten voor de toekomst.

4

Trends en ontwikkelingen

4.1 WONEN EN VOORZIENINGEN

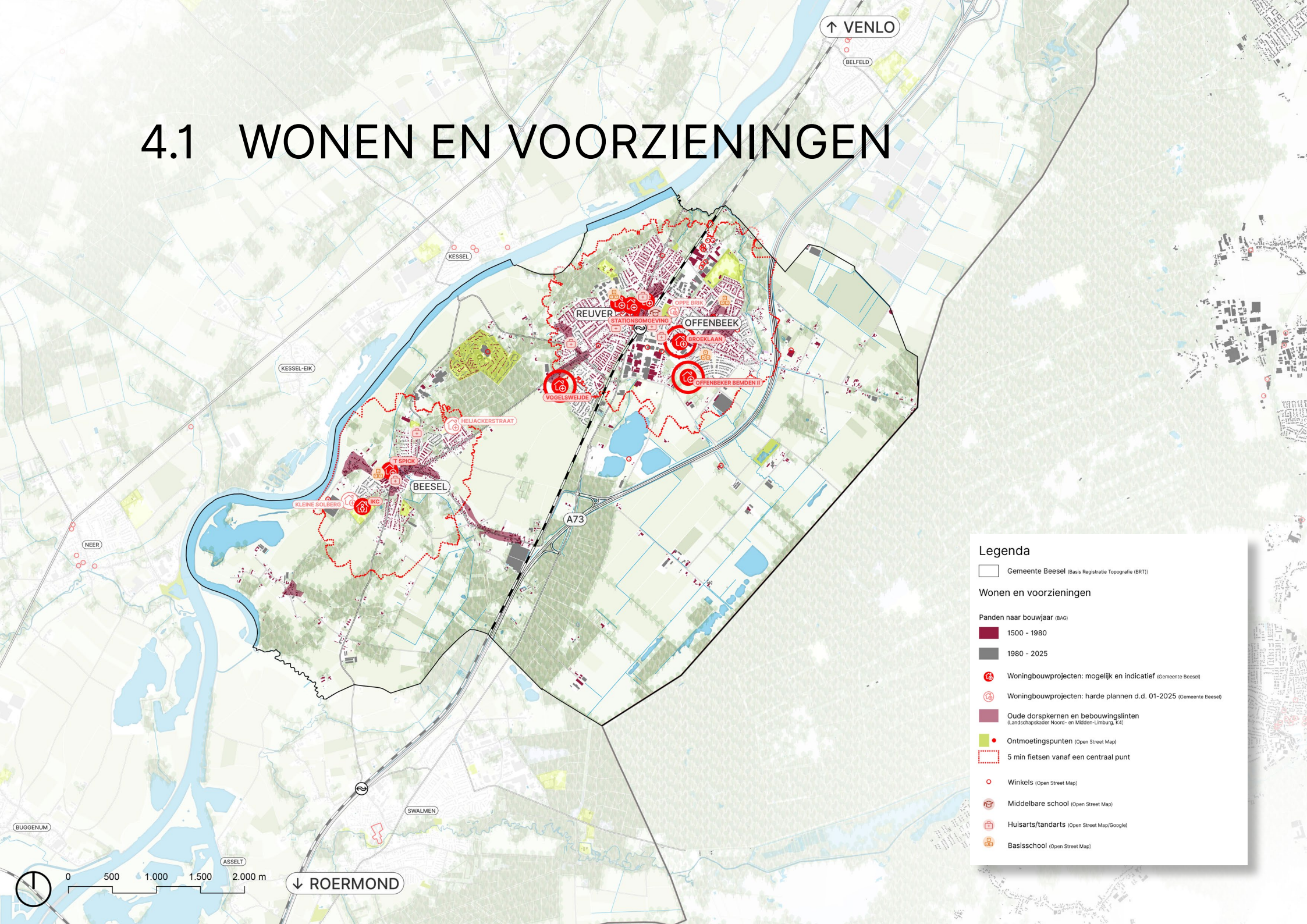

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ In de gemeente Beesel staan in totaal circa **6.200 woningen** (CBS, 2024). Dit zijn vooral **grondgebonden koopwoningen**. Meer dan twee derde van de woningvoorraad betreft een eengezinskoopwoning (68%). Dit is fors meer dan het landelijk aandeel (50%). Tegelijkertijd valt op dat de gemeente Beesel relatief **veel sociale huurwoningen** kent: dit segment beslaat 28% van de totale woningvoorraad[2]. Binnen de gemeente zijn hierbij wel **duidelijke verschillen** te zien. In de kern Beesel staan veel ruime, grondgebonden koopwoningen, terwijl in de kernen Reuver en Offenbeek juist meer rijwoningen en sociale huur te vinden zijn[2].

→ Nederland heeft te maken met een **woningbouwopgave**. Op landelijk en regionaal niveau zijn afspraken gemaakt over de nieuwbouwopgave, zoals in de **Woondeal Limburg**. In Beesel ligt de opgave om 500 woningen voor 2033 toe te voegen. De praktijk leert dat 30% van de woningbouwplannen vastlopen en niet of later tot realisatie komt. Om hierop voor te sorteren, is gezocht naar planruimte voor 650 woningen[2]. Een deel hiervan is al gebouwd of in voorbereiding. Tot 2033 ligt er nog een opgave om ongeveer 300 woningen toe te voegen. Recent is onderzocht hoe aan deze woningbouwambitie voldaan kan worden. Potentiële locaties zijn in beeld gebracht en randvoorwaarden en uitgangspunten en de rol van de gemeente zijn benoemd[4].

→ De gemeente Beesel zal de komende jaren nog te maken hebben met **groei van het aantal huishoudens**. Prognoses tonen een piek in de groei rond 2033; daarna wordt een kantelpunt verwacht en zal het aantal huishoudens afnemen[2]. Een kanttekening hierbij is dat dit kantelpunt al eerder is aangekondigd en tot op heden naar achteren is verschoven.

→ **Vergrijzing** is een grote uitdaging in de regio, zo ook in de gemeente Beesel. Het aandeel 65+-ers is de afgelopen jaren sterk toegenomen en deze ontwikkeling zet de komende jaren door[2]. Met vergrijzing gaat niet alleen een andere woonvraag gepaard, maar het zal ook leiden tot een **hogere zorgvraag**, een kleinere beroepsbevolking en andere eisen voor de **leefomgeving, bereikbaarheid en voorzieningen**. Naast vergrijzing speelt ook **ontgroening** (een steeds kleiner wordend aandeel jongeren op de totale bevolking) en **huishoudverdunning** (minder personen per huishouden) een rol bij toekomstige keuzes over het woon- en voorzieningenaanbod.

→ In de gemeente Beesel vraagt ook de bestaande woningvoorraad om aandacht. Het grootste deel van de woningen in de gemeente is gebouwd vóór 1985. Ook valt op dat er relatief weinig nieuwbouw is; slechts 11% is gebouwd na 2005[2]. De verouderde woningvoorraad maakt dat de gemeente een stevige opgave kent op het **toekomstbestendig** en **levensloopbestendig** maken en **verduurzamen** van de woningvoorraad: een kwart van de woningen heeft een **energielabel E of lager**. Hier ligt ook een grote rol voor woningeigenaren om zelf te investeren in woning, tuin en leefgedrag met duurzame keuzes[23].

→ De meeste (maatschappelijke) voorzieningen in de gemeente bevinden zich in de kernen Reuver en Offenbeek, waaronder drie van de vier brede basisscholen (een vierde is gehuisvest in de kern Beesel) en een middelbare school. De gemeente wil het **voorzieningenniveau op peil houden** en zorgen dat ze goed bereikbaar zijn. **Toegankelijkheid** is met name een aandachtspunt vanwege de groeiende groep ouderen[2].

→ De ligging van gemeente Beesel, tussen Roermond en Venlo in, maakt dat de gemeente **sterke verhuisrelaties** kent met beide gemeenten[2]. Veel mensen die in de gemeente komen wonen, komen vanuit Venlo of Roermond en omgekeerd. De goede bereikbaarheid en de nabijheid van beide steden, maakt de gemeente Beesel een aantrekkelijke woongemeente voor forenzen.

KANSEN EN OPGAVEN

→ De gemeente Beesel heeft een opgave in het toevoegen van voldoende passende woningen. Tot 2033 moet er ruimte gevonden worden voor de **realisatie van 500 woningen**. Hierbij ligt een kans om met nieuwbouw én **transformatie** van de **bestaande woningvoorraad** meer evenwicht te krijgen in de woningvoorraad. Daarmee wordt de bevolkingsopbouw in de gemeente en wijken diverser. Hierbij komen 330 woningen voort uit een autonome ontwikkeling waarin onder andere huishoudverdunning en migratie zijn opgenomen. De overige 170 woningen zijn als ambitie toegevoegd om meer kwaliteit en balans toe te voegen. Dit vertaalt zich naar woningen in het midden- en dure segment. Hierdoor wordt ingezet op het behouden en aantrekken van **sterke schouders**, en worden wooncarrières mogelijk gemaakt. Bij dit alles ligt een kans om in te spelen op de voorgenomen groei en nabijheid van Roermond en Venlo door qua woningaanbod een **aantrekkelijk alternatief bieden voor gezinnen** te bieden.

→ Bovendien is het bij de voorgenomen ambitie van belang voldoende **onderscheid** te maken tussen de behoefte van de kern Beesel en de behoefte van Offenbeek en Reuver. Offenbeek en Reuver hebben een grotere behoefte aan de 'sterke schouders' dan de kern Beesel, gezien het aanbod van ruime, grondgebonden koopwoningen. De kern Beesel zou daarnaast gebaat zijn bij een groter aanbod van betaalbare koop- en huurwoningen.

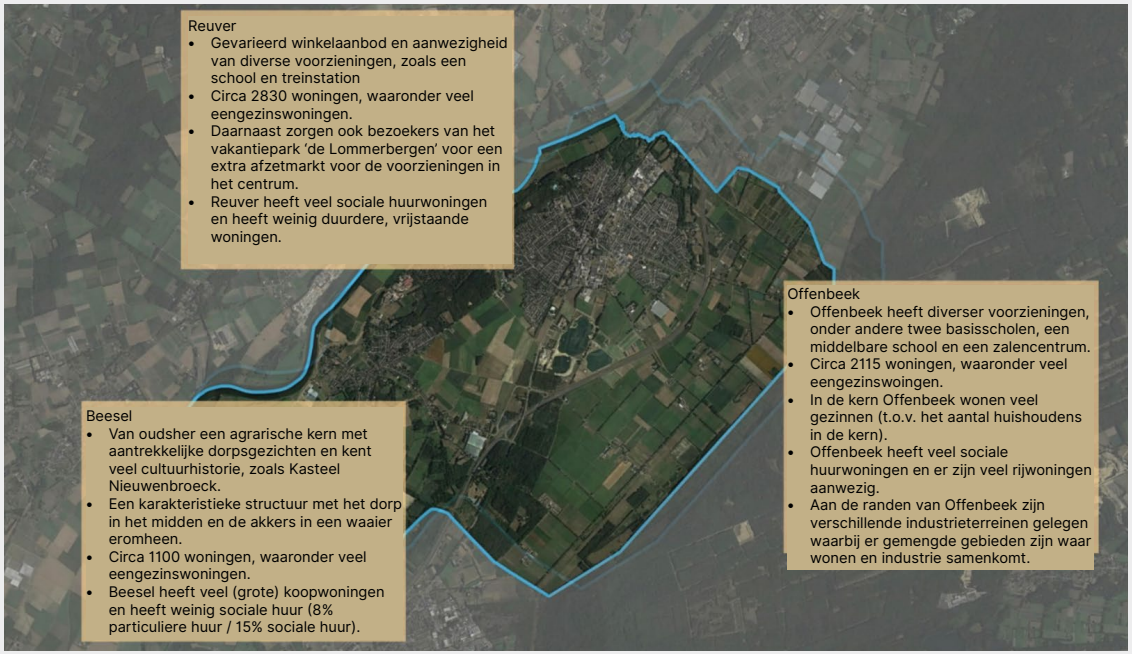

Figuur 12. Ieder van de drie Beeselse kernen hebben hun eigen kenmerken en opgaven op het gebied van zorg, wonen, welzijn en leefbaarheid.

Bron: Woonzorgvisie, Gemeente Beesel, 2023

De gemeente Beesel heeft niet alleen een kwantitatieve woningopgave, maar ook een kwalitatieve. Met het oog op de vergrijzing is het een uitdaging om **voldoende passende woningen** te hebben voor mensen die minder mobiel zijn of een zorgvraag kennen. Hiervoor liggen kansen in nieuwbouw maar ook in het aanpassen van de bestaande woningvoorraad.

→ Bij het zoeken naar locaties om woningen toe te voegen, liggen kansen in **inbreiding** in de drie kernen. Ook direct aan de randen liggen kansen: een aantal agrarische bedrijven ligt dicht bij de kernen. Wanneer deze bedrijven stoppen en er daardoor ruimte vrijkomt, biedt dat kansen voor ontwikkeling. Hiermee kan het buitengebied zoveel mogelijk worden ontzien van het toevoegen van bebouwing. Daarnaast kunnen er koppelkansen verzilverd worden met het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit, het versterken van de Beeselse identiteit en voldoende diversiteit in woningtypes.

→ Prognoses laten voor de gemeente Beesel rond 2033 een **kantelpunt in de huishoudensgroei** zien. Het is belangrijk om hierop voor te sorteren en hiervoor een visie, strategie en instrumenten paraat te hebben. Dit om te voorkomen dat er in de periode na 2033 langzaamaan **woningleegstand** zou ontstaan, wat een negatief effect kan hebben op de leefbaarheid van de kernen. Onderdeel daarvan kan zijn om de groeiopgave nadrukkelijk te koppelen aan een kwaliteitsverbetering - en niet enkel te focussen op aantallen. Hiermee wordt ingezet op het versterken van de

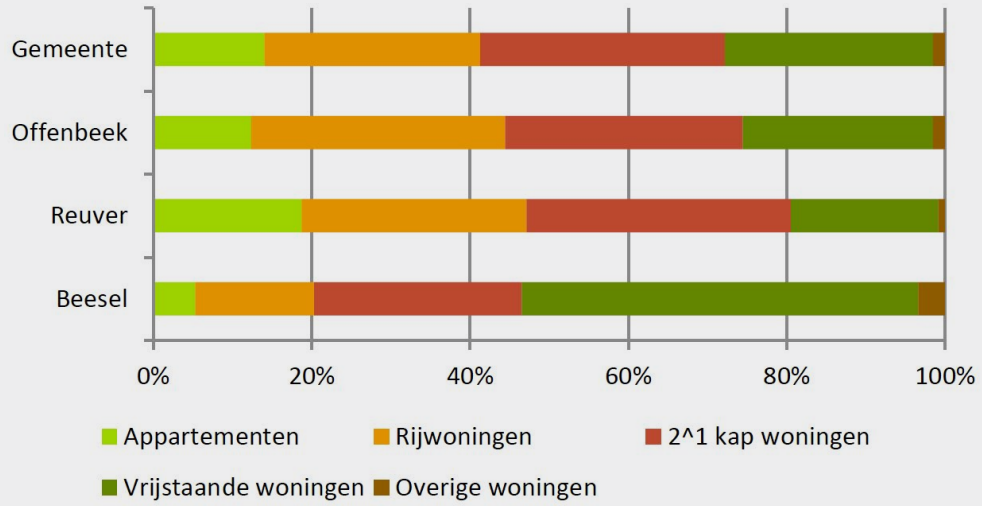

Figuur 13. Bovenstaande grafiek toont de verschillen in woningvoorraad tussen de kernen in de gemeente. Binnen de kern Beesel zijn relatief veel ruime, grondgebonden woningen te vinden en weinig appartementen. Voor de kernen Offenbeek en Reuver geldt het tegenovergestelde, waar relatief veel appartementen en rijwoningen te vinden zijn. Bron: ETIL, 2022. Bewerking Stec Groep, 2022.

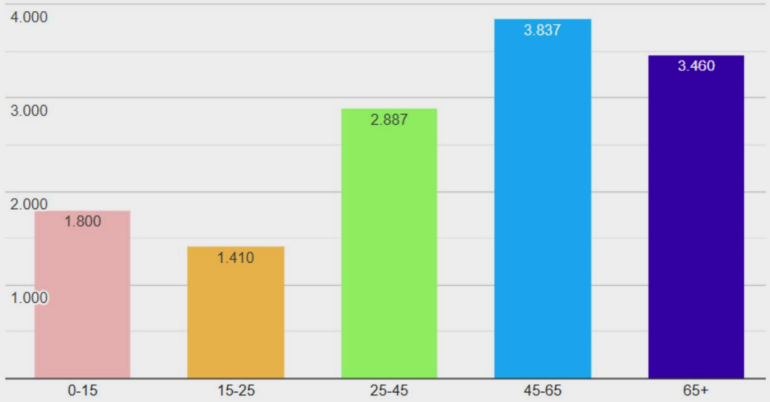

Figuur 14. Bevolking, leeftijdsgroepen: aantal inwoners op 1 januari 2024 per leeftijdsgroep. Bron: CBS, 2023

aantrekkelijke en unieke woonomgeving die de gemeente Beesel biedt ten opzichte van de omliggende omgeving en zo te groeien vanuit ambitie.

→ Er ligt een kans om de groei van het aantal woningen in de gemeente Beesel hand in hand te laten gaan met een **groei in de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit** van de kernen en het buitengebied. Denk bijvoorbeeld aan het verbeteren van uitloop van de drie woonkernen naar het buitengebied, onder andere via ommetjes. Dit sluit aan bij het ontwikkelprincipe dat de provincie Limburg al enige tijd hanteert: 'meer stad, meer land'. Het kan ook gaan om het oplossen van fysieke knelpunten. Voorbeelden hiervan zijn de stationsomgeving en de Broeklaan, maar ook het transformeren en opwaarderen van werklocaties naar gemengde woon-werkmilieus.

→ Tot slot ligt er een kans om voorzieningen **regionaal in stand te houden**. Bijvoorbeeld door het delen van voorzieningen met Belfeld of Swalmen.

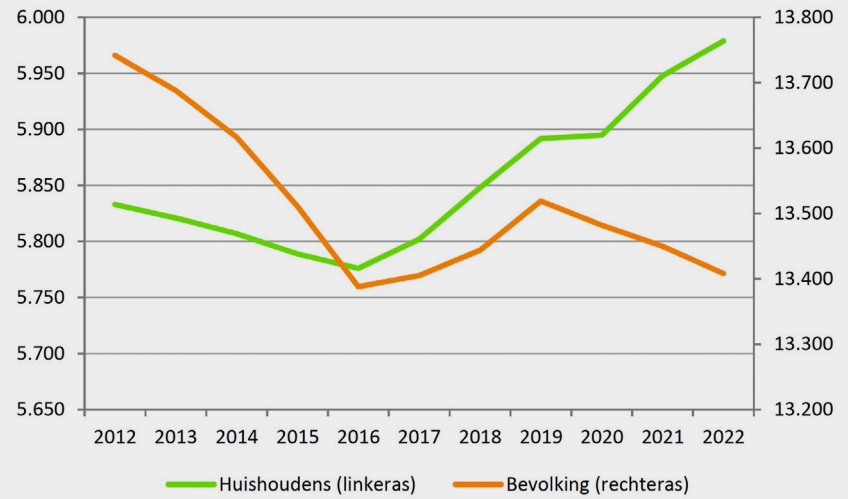

Figuur 15. Bevolkingsontwikkeling gemeente Beesel. (CBS, 2022, bewerking Stec Groep, 2023). Hoewel het aantal inwoners van Beesel de afgelopen jaren is gedaald, is het aantal huishoudens toegenomen. Ontwikkelingen als individualisering en huishoudensverdunning dragen daaraan bij. Ook is te zien dat jongeren tussen de 15 en 25 jaar de gemeente verlaten, waarschijnlijk om te studeren in grotere steden, terwijl jonge gezinnen met kinderen tot 10 jaar zich juist vestigen. Deze factoren hebben gezamenlijk een aanzienlijke impact op het type woningen dat richting 2050 nodig is[2,3].

Figuur 16. Verwachte huishoudensgroei (Etil, 2022, bewerking Stec Groep 2023). De komende jaren wordt een toename verwacht in het aantal huishoudens in de gemeente. Hoewel de omvang in prognoses uiteenloopt, wordt er wel een kantelpunt verwacht rond 2033: hierna zal naar verwachting het aantal huishoudens in de gemeente weer afnemen.

4.2 GEZONDHEID EN VEILIGHEID

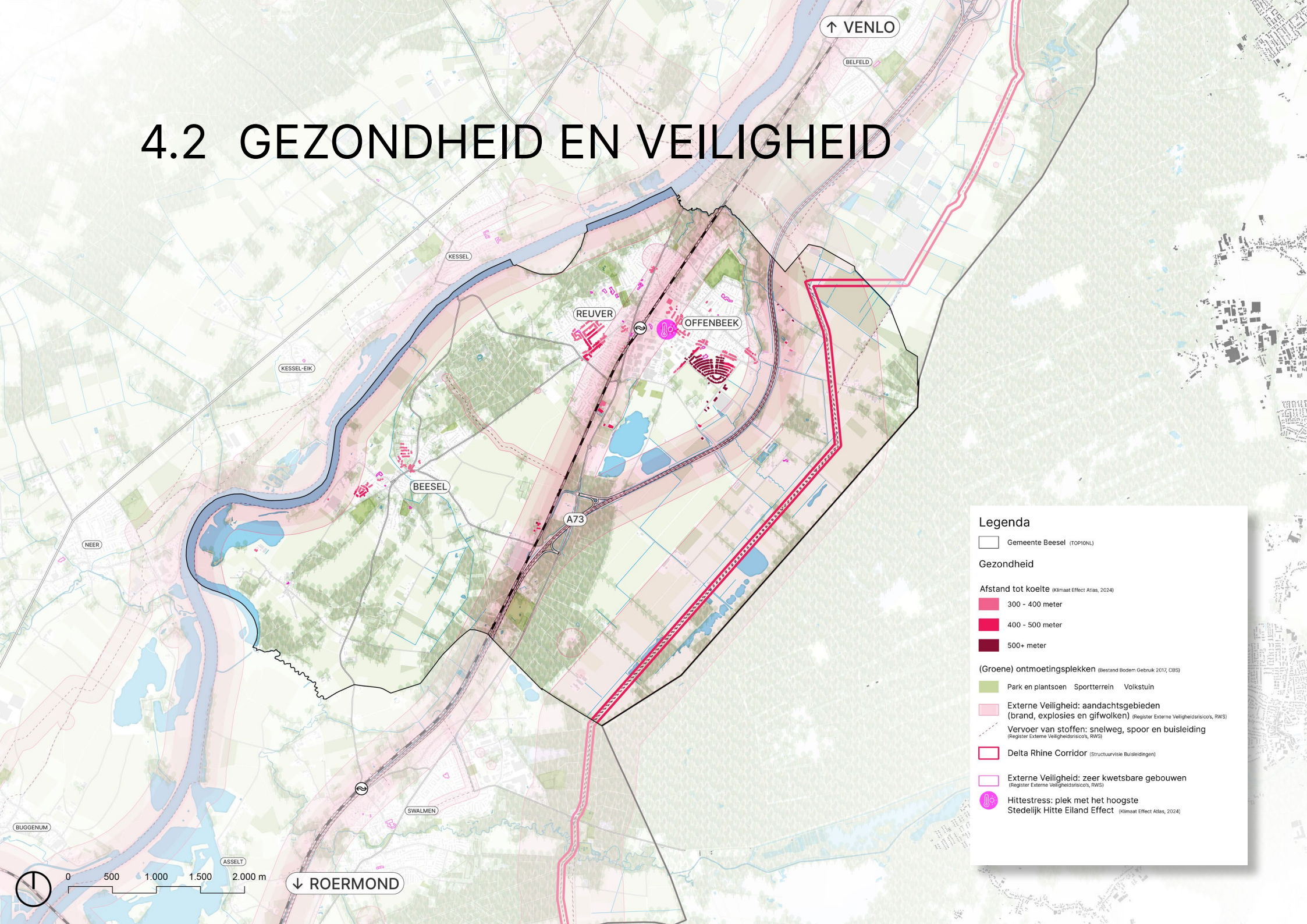

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ Leefbaarheid is de mate waarin de leefomgeving aansluit bij de eisen en wensen van inwoners[42]. Gemeente Beesel **scoort vrij hoog op de Leefbaarometer**. Alle Beeselse buurten scoren minimaal een 'ruim voldoende', waarbij de kern Beesel over het algemeen iets hoger scoort dan Reuver - Offenbeek. Als het gaat om de aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen scoren vrijwel alle buurten negatief ten opzichte van het landelijk gemiddelde[5].

→ Ouderen en volwassenen in de gemeente **ervaren hun gezondheid** minder goed dan elders in de regio Noord-Limburg[6]. Door de nabijheid van bedrijventerreinen en de snelweg A73 die de gemeente doorkruist, is er op een aantal plekken sprake van geluidshinder en een verminderde luchtkwaliteit.

→ Zoals eerder al genoemd, heeft de gemeente te maken met vergrijzing, ontgroening en huishoudverdunning. Daarbij speelt ook **dubbele vergrijzing**. Dit betekent dat binnen de groep ouderen het aandeel 80+-ers toeneemt. Dit betekent dat er een groeiende groep ouderen ontstaat met dementie en andere gezondheidsproblemen. Ook **eenzaamheid** is bij deze groep een groter risico. Tegelijkertijd neemt het aantal mantelzorgers af, is het steeds lastiger om voldoende zorgpersoneel te vinden en staat de financiering van de zorg onder druk[6].

→ Ook de Beeselse jeugd verdient aandacht: denk aan het creëren van gelijke kansen, inzet op preventief aanbod en een robuust sociaal netwerk, minder overgewicht en mentale klachten en een betere samenwerking met partners van de gemeente[38].

→ De gemeente Beesel kent een rijk en sterk verenigingsleven, ook op sportgebied. Het op peil houden van het aantal vrijwilligers (zoals trainers en bestuursleden), jongeren tussen de 12 en 20 jaar blijven motiveren om te blijven sporten en het tijdig inspelen op nieuwe ontwikkelingen zijn belangrijke speerpunten.

→ In de gemeente Beesel is **veel aanbod op het gebied van vrijwilligerswerk, welzijn en zorg**. Met verschillende inwonersinitiatieven, vrijwilligersorganisaties en laagdrempelige ondersteuning worden veerkracht en zelfredzaamheid gestimuleerd. Veel inwoners weten de weg naar dit aanbod te vinden, maar er zijn ook mensen die voorzieningen of bepaald aanbod nog niet altijd goed en gemakkelijk kunnen vinden. Daar is nog een verbeterslag te maken[6,7].

→ In de regio moeten **grote en specifieke doelgroepen** gehuisvest worden. Hier worden regionale afspraken over gemaakt. Dit gaat bijvoorbeeld over statushouders, Oekraïners, ouderen en psychisch kwetsbare inwoners. Het is belangrijk (voor hun gezondheid) dat deze mensen huisvesting kunnen vinden die past binnen hun behoefte. De gemeente zoekt hierbij naar mogelijkheden binnen de gemeentegrenzen. Ook gaat zij samenwerkingen aan met de regio waar dit voor de inwoners het best passend is[6].

→ De **externe veiligheid** in de gemeente Beesel is een aandachtspunt, gezien het transport van gevaarlijke stoffen over de A73, de spoorlijn, de Maas en buisleidingen. Hier gaat een gezondheids- en veiligheidsriscio mee gepaard en daarnaast zijn er vaak ruimtelijke beperkingen om te bouwen.

KANSEN EN OPGAVEN

→ De komende jaren zet de **(dubbele) vergrijzing** verder door in de gemeente Beesel. Het aandeel inwoners met (ernstige) eenzaamheid en dementie zal toenemen. Het is van belang dat in de toekomst levensloopbestendige woningen beschikbaar zijn en dat er aandacht is voor de belastbaarheid en de groeiende draaglast van mantelzorgers. Ook moeten zorgaanbieders en professionals bereikbaar blijven om de complexe en groeiende zorgvraag op te vangen. Daarnaast wordt een **stevige sociale basis** belangrijker, zodat inwoners minder complexe vragen zelf kunnen oplossen. Ze kunnen daarbij gebruikmaken van ondersteuning van algemeen toegankelijke voorzieningen, sociale netwerken of hulp uit de wijk.

→ Met de groeiende druk op de zorg, is er in de gemeente Beesel noodzaak om in te zetten op een **verschuiving** van ondersteuning door professionals naar **'elkaar ondersteunen'**.

Hoewel de samenleving nog niet toe is aan deze beweging en dit de nodige aandacht vraagt, heeft Beesel als **kerkdorpgemeente** wel goede kaarten in handen. De gemeente is klein en overzichtelijk en mensen voelen zich (bij elkaar) betrokken. Een stevige sociale basis met onder andere voorzieningen voor **ontmoeting**, mantelzorgondersteuning en vrijwilligerszorg zijn naast een toegankelijk verenigingsleven van groot belang om deze betrokkenheid te kunnen verzilveren. Het achterliggende doel is om **zelfredzaamheid en samenredzaamheid** te bevorderen. Samenwerkingen met andere partijen bieden hierbij mogelijkheden om sterker te staan, terwijl er ook koppelkansen ontstaan in de fysieke leefomgeving. Denk bijvoorbeeld aan het combineren van groene ontmoetingsplekken met oplossingen voor klimaatopgaven[6,7].

→ In het verlengde hiervan ligt er een opgave om **woningen en wijken zelfredzaam en/of dementievriendelijk in te richten**. Daarbij moet aandacht zijn voor de toegankelijkheid, nabijheid en/of goede bereikbaarheid van voorzieningen, envoldoende groen in de openbare ruimte. Maar ook voorhet aanbieden van woon-zorgcombinaties en het faciliteren van voldoende ontmoetings-plekken en activiteiten om sociale cohesie te bevorderen en eenzaamheid terug te dringen.

→ Het inzetten op een **gezonde en beweegvriende-lijke leefomgeving** vormt een kans om meerdere doelen te combineren. Denk aan het realiseren van aantrekkelijke, schaduwrijke en klimaatadaptieve groene buitenruimtes, het werken aan een beweegvriendelijke leefomgeving die contact

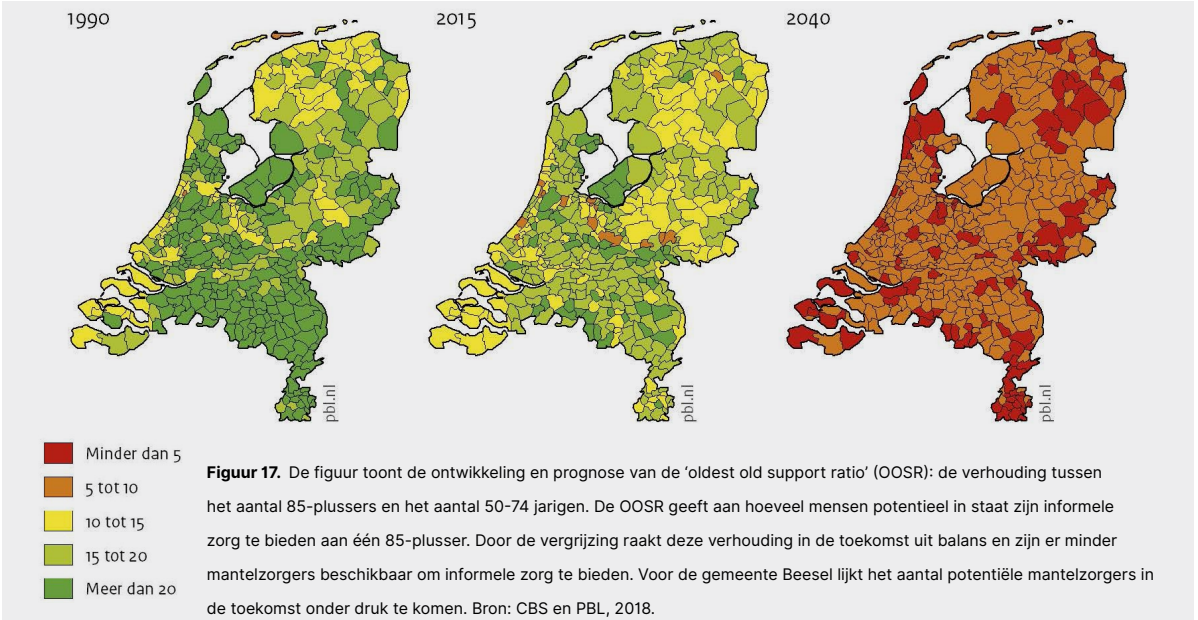

Figuur 17. De figuur toont de ontwikkeling en prognose van de 'oldest old support ratio' (OOSR): de verhouding tussen het aantal 85-plussers en het aantal 50-74 jarigen. De OOSR geeft aan hoeveel mensen potentieel in staat zijn informele zorg te bieden aan één 85-plusser. Door de vergrijzing raakt deze verhouding in de toekomst uit balans en zijn er minder mantelzorgers beschikbaar om informele zorg te bieden. Voor de gemeente Beesel lijkt het aantal potentiële mantelzorgers in de toekomst onder druk te komen. Bron: CBS en PBL, 2018.

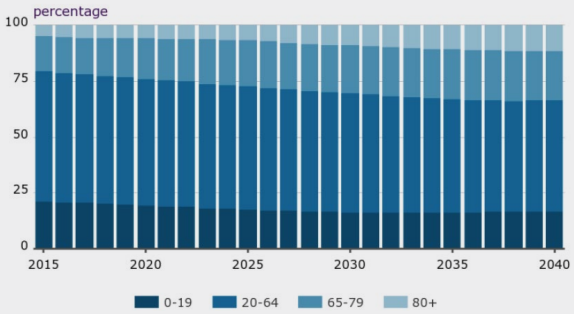

Figuur 18. De gemeente Beesel heeft in de toekomst te maken met vergrijzing en dubbele vergrijzing. Dit gaat gepaard met een andere vraag naar woningen en zorg(voorzieningen). Bron: Gemeente Beesel. (2023). Beleidsnota Gezondheid-Wmo 2023-2026.

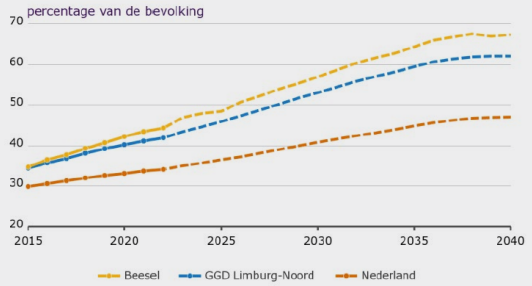

Figuur 19. De gemeente Beesel kent een sterkere grijze druk dan de regio Noord-Limburg en Nederland. De grijze druk geeft het aantal ouderen (65+-ers) weer ten opzichte van de beroepsbe-volking (20- tot 65-jarigen). Dit betekent dat de gemeente Beesel relatief gezien een hoge druk op de (betaalbaarheid van) (zorg)voorzieningen heeft. Bron: Gemeente Beesel. (2023). Beleidsnota Gezondheid-Wmo 2023-2026.

tussen bewoners stimuleert en laagdrempelige sport- en beweeggelegenheden. Een visie op de toekomst van de **sportparken** hoort hier ook bij: zowel in hoeveelheid sportparken binnen de gemeente als in het aanbod aan sportvoorzieningen per sportpark.

→ De nabije ligging van de huidige bedrijventerreinen ten opzichte van woongebieden vormt in algemene zin een **milieu- en gezondheidsopgave**. Het levert bijvoorbeeld verkeersbewegingen op tussen, van en naar de bedrijven door de kernen. Richting de toekomst moet de impact van **omgevingseffecten** zoveel mogelijk beperkt worden. Het gaat daarbij om geluids-, geur- en lichthinder, maar ook om trillingen, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Naast klimaatverandering is **milieuverontreiniging** een flinke opgave voor de toekomst, zo onderschrijft ook de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

→ Nederland treft voorbereidingen voor de aanleg van de **Delta-Rhine Corridor (DRC)**, een ondergrondse buisleidingenstrook tussen Rotterdam, het Ruhrgebied en Chemelot. Waterstof en CO_2 zullen hier doorheen vervoerd worden. Op termijn zal mogelijk ammoniak ook ondergronds via de DRC vervoerd worden. Het tracé hiervan doorkruist de gemeente Beesel. Hier ligt een kans om het bovengrondse vervoer van gevaarlijke stoffen door de gemeente te verminderen: dit vraagt om keuzes op Rijksniveau. Tegelijkertijd levert het tracé van deze corridor op een aantal plekken ook ruimtelijke beperkingen op.

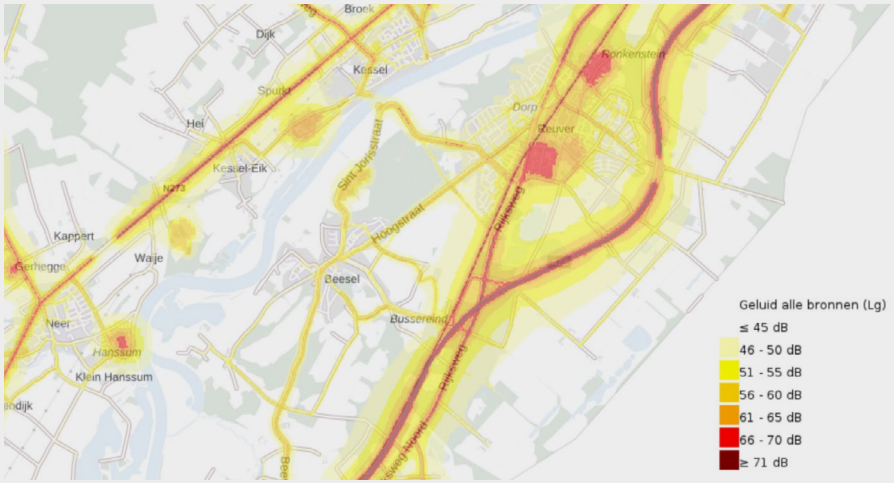

Figuur 20. Geluid alle bronnen. Duidelijk te zien is dat de snelweg en de bedrijventerreinen voor veel geluid zorgen. Bron: RIVM, 2020

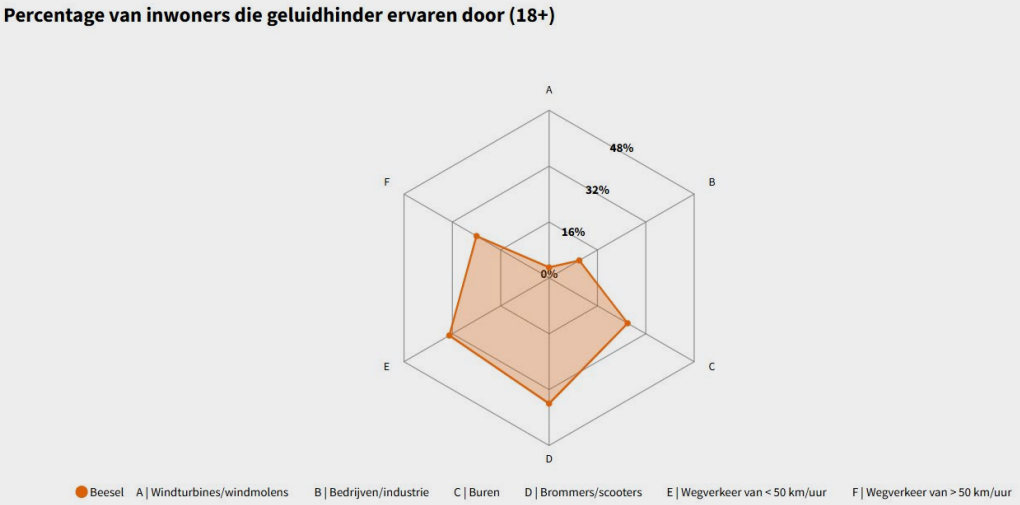

Figuur 21. Percentage van inwoners (18+) in de gemeente Beesel die geluidhinder ervaren door verschillende bronnen. De meeste geluidhinder wordt ervaren door brommers/scooters en wegverkeer dat langzamer dan 50 km/uur rijdt. Bron: Gezondheidsmonitor (GGD), 2020).

4.3 RECREATIE EN ERFGOED

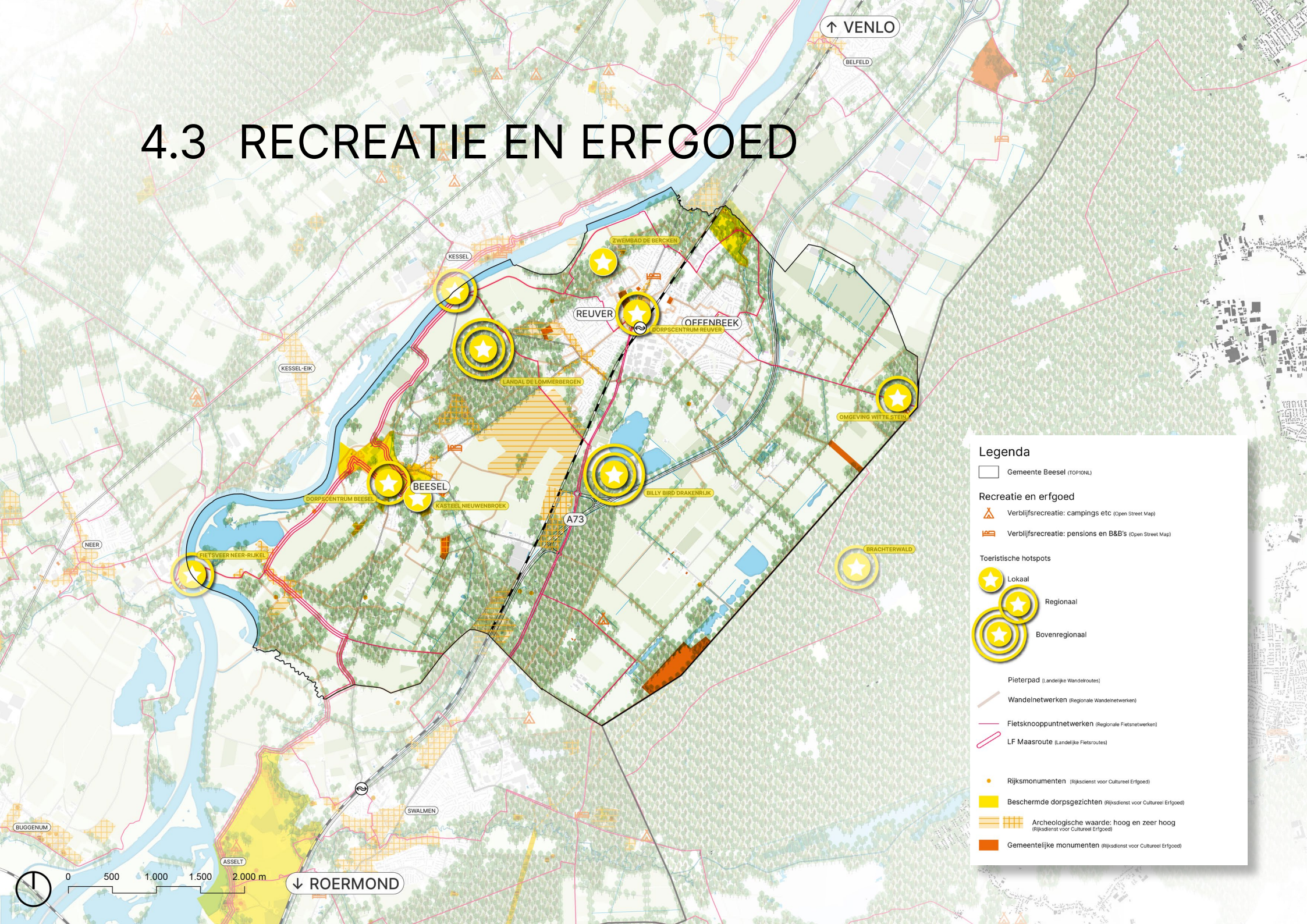

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ **Vrijetijdsbesteding** is voor de hele regio Noord-Limburg een belangrijke pijler. De vele vakantieparken, aantrekkelijke steden en dorpen, rust en ruimte, cultuur, én de onderlinge goede verbindingen maken Noord-Limburg een populaire bestemming en vestigingsplaats.

→ Gemeente Beesel heeft goede kaarten in handen als **aantrekkelijke recreatieve bestemming**. Zo kent Beesel een gevarieerd groen karakter, ideaal gelegen tussen Düsseldorf, Roermond en Venlo. Het kleinschalige, dorpse karakter, met een gemoedelijke en bourgondische sfeer en compacte centra, en de potentie voor wandelaars en fietsers dragen daaraan bij[9]. De nabijheid van natuur, aantrekkelijke landschappen en een hoog voorzieningenniveau zijn bovendien belangrijke dragers voor een goed en aantrekkelijk woon- en leefklimaat[25].

→ De gemeente telt een **variëteit aan monumenten** - 21 Rijksbeschermd, 65 gemeentelijk beschermd -,**bijzondere locaties en archeologische vindplaatsen**, die samen het erfgoedverhaal van de gemeente vertellen. Denk aan het station (gebouwd in 1863), boerderijen uit de ontginningsperiode, het voormalig Heilig Hartklooster, kasteel Nieuwenbroeck, de korenmolen 'de Grauwe Beer' en schansen. Buurtschap Ronkenstein is een Rijksbeschermd dorpsgezicht en de kern Beesel is deels een gemeentelijk beschermd dorpsgezicht. In 2016 kreeg de gemeente de titel 'Beste erfgoedgemeente van Nederland'[9]. Aansluitend op de regiovisie Noord-Limburg wil de gemeente Beesel ook de waarde van erfgoed steviger op de kaart zetten richting zowel bewoners als toeristen.

→ De gemeente beschikt over een **gevarieerd aanbod aan recreatieve voorzieningen**, waaronder restaurants, terrassen, een bioscoop en de dagstranden van Drakenrijk en de daar nog te ontwikkelen 'elk-weer-voorziening'. Ook zijn er diverse overnachtingsmogelijkheden, zoals een bungalowpark (De Lommerbergen), kampeerterreinen, B&B's en de omgeving van de Witte Stein. De gemeente wordt daarnaast gekenmerkt door een **rijk verenigingsleven** en een actieve gemeenschap die jaarlijks tal van activiteiten en evenementen organiseert. Voor toeristen en recreanten biedt de gemeente Beesel diverse wandel- en fietsroutes, unieke dorpsgezichten, slingerende beekjes en attracties[9,11].

→ **Beesel en de draak** zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het openluchtspektakel over de legende van Sint Joris en de Draak, waaraan zo'n 800 Beeselse vrijwilligers bijdragen en waarop ca. 40.000 bezoekers af komen, illustreert dit. Daarnaast is de draak overal zichtbaar in het straatbeeld en via een interactieve route. De gemeente wil het thema draak/draaksteken als onderscheidend toeristisch thema blijven behouden en versterken, onder andere door inzet op marketing (**destination branding**)[9].

KANSEN EN OPGAVEN

→ Er liggen kansen om het **dag- en verblijfstoerisme** in de gemeente Beesel te versterken. Er zijn verschillende aanknopingspunten, zoals de ligging, het diverse landschap en de compacte en gemoedelijke kernen. Maar ook de verbinding met het verhaal van de Draak en de historie van de keramische kunst (kern Beesel) en keramische industrie (Offenbeek). De opgave is om het recreatieve en toeristische aanbod op een duurzame manier te ontwikkelen, met oog voor kwaliteit en vitaliteit van bestaande en nieuwe locaties en trekpleisters. Dit sluit ook aan bij de regionale en provinciale ambitie op recreatie en toerisme.

→ Een duurzame en toekomstbestendige omgang met erfgoed vraagt **keuzes naar de toekomst**: het is van belang om erfgoed levend te houden door het te ontwikkelen wanneer dit nodig is. Ook draagt het vroegtijdig integreren van erfgoed in ruimtelijke ontwikkelingen bij aan een kwalitatief, levend en toekomstbestendig landschap. Een actueel voorbeeld hiervan is het spanningsveld tussen het beschermen van dorpsgezicht Beesel en woningbouwontwikkelingen.

→ In algemene zin kan de **ruimtelijke kwaliteit** van een aantal plekken in de gemeente versterkt worden. Voorbeelden hiervan zijn de ervaren 'harde grens' tussen dorpsgezicht

Ronkenstein en bedrijventerrein Molenveld, de stationsomgeving, de entree van Reuver vanuit het zuiden en de grensovergang naar Duitsland.

→ Het **gebied langs de Maas** kan meer en beter benut worden. Er zijn kansen in bestaande én nieuwe fiets- en wandelroutes, rust- en ontmoetingsplekken langs de Maas en het versterken van de recreatieve potentie van het gebied, met voorzieningen of activiteiten[9].

→ De huidige fiets- en wandelroutes zijn al behoorlijk dekkend. In het buitengebied, met name aan de oostkant van de gemeente, liggen echter nog kansen voor het verfijnen en toevoegen van fietsroutes.

→ Met het verstevigen van recreatie kunnen tegelijkertijd koppelkansen worden verzilverd als het gaat om de recreatieve behoefte van de eigen inwoner. Denk bijvoorbeeld aan ommetjes en speel- en sportvoorzieningen. Van belang is om bij de groei van de gemeente Beesel als toeristische trekpleister de balans tussen recreatie en natuur met duurzaamheid en leefbaarheid te bewaken[9].

→ Voor de gemeente is het vanuit economisch oogpunt belangrijk dat de **centra levendig en aantrekkelijk** zijn voor inwoners en voor toeristen. Naast aandacht voor het centrum van Reuver, moet er aandacht voor alle drie de centra zijn. Ze voegen op hun eigen manier iets toe aan het voorzieningenniveau van inwoners en voor toeristen[9].

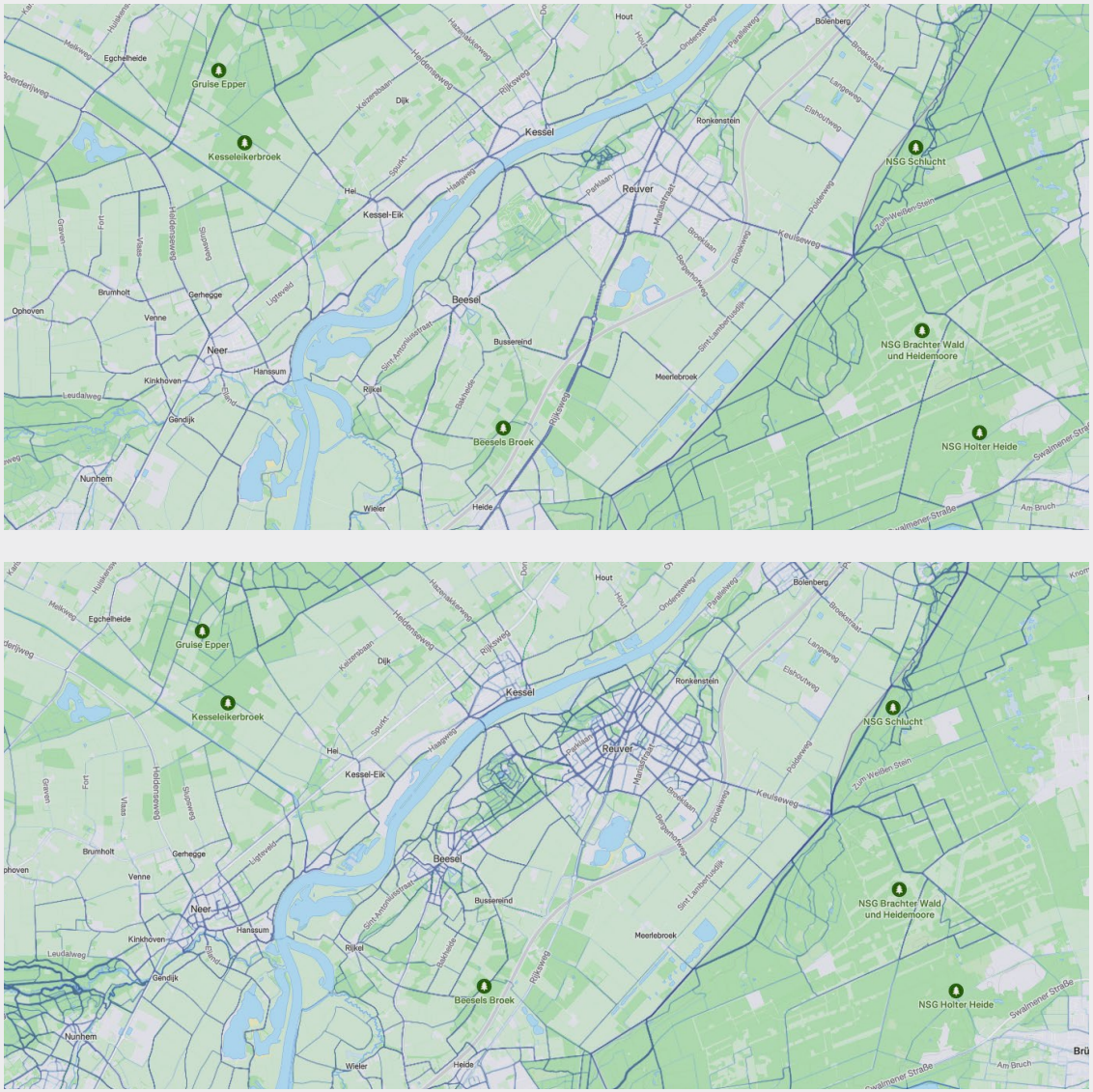

Figuur 22. Populaire fiets- en wandelroutes. Donkere lijnen geven vaakgebruikte routes aan, de lichtere zijn indicatoren voor minder drukke plekken. Boven: fietsen. Onder: wandelen en hardlopen. Bron: Strava Heatmap, 2023.

→ Verschillende centrumondernemers hebben zich verenigd in een **bedrijveninvesteringszone** (BIZ). Bij hen leven waardevolle ideeën en inzichten die de gemeente graag meer wil benutten en faciliteren, om zo de recreatieve en toeristische ambitie nog meer vorm te geven[10]. Immers: zonder aantrekkelijk en toegankelijk centrum, geen bezoekers.

Openluchtspektakel Sint Joris en de Draak bij het draaksteken in Beesel. Bron: Monumentaal, 2023.

4.4 WERKEN

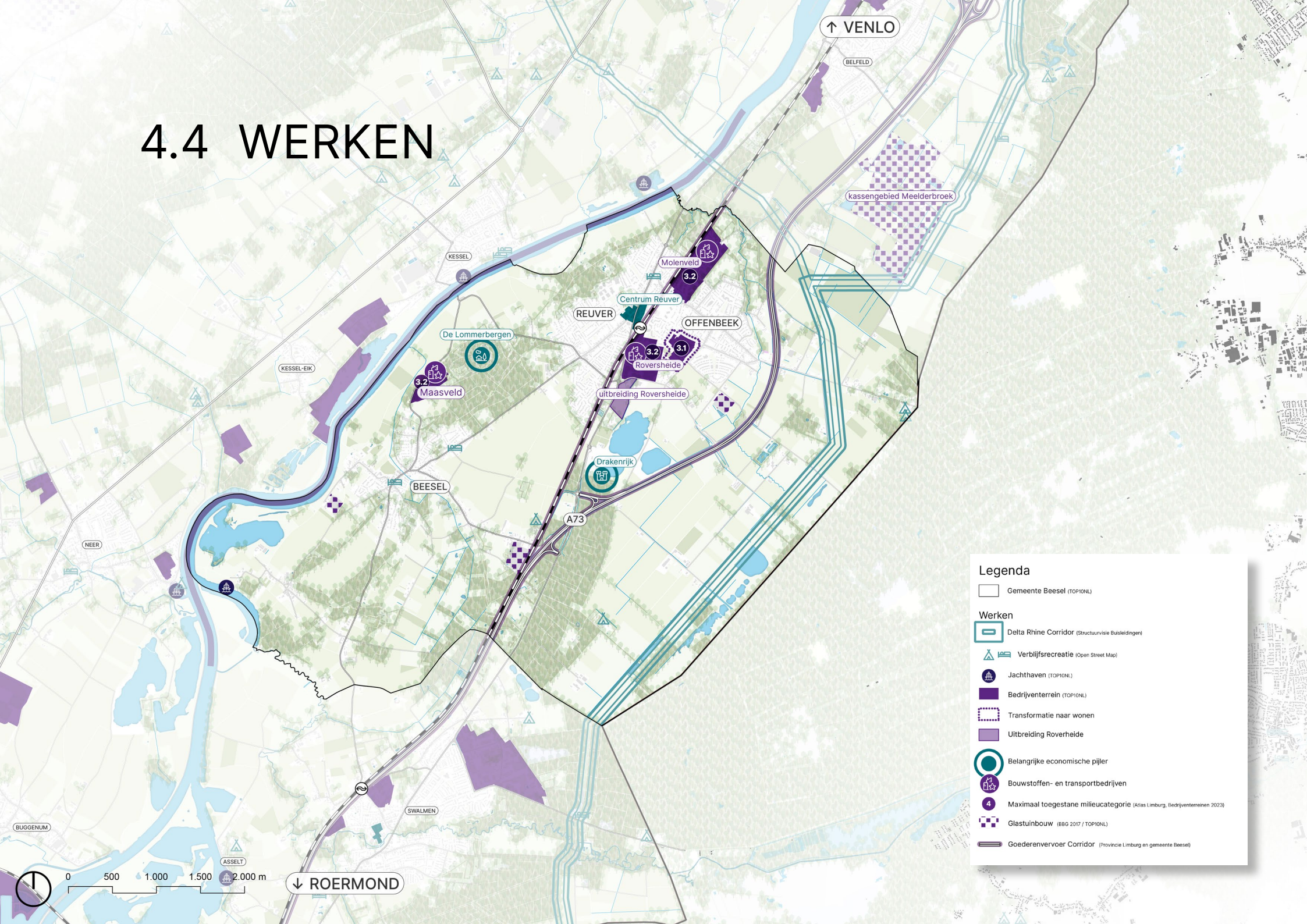
↑ VENLO
BELFELD
kassengebied Meelderbroek
KESSEL
Molenveld
3.2
Centrum Reuver
REUVER
OFFENBEEK
De Lommerbergen
3.2
3.1
Roversheide
KESSEL-EIK
3.2
Maasveld
uitbreiding Roversheide
Drakenrijk
BEESEL
A73
NEER
SWALMEN
BUGGENUM
ASSELT
0
500
1.000
1.500
2.000 m
↓ ROERMOND
Legenda
Gemeente Beesel (TOP10NL)
Werken
Delta Rhine Corridor (Structuurvisie Buisleidingen)
Verblijfsrecreatie (Open Street Map)
Jachthaven (TOP10NL)
Bedrijventerrein (TOP10NL)
Transformatie naar wonen
Uitbreiding Roverheide
Belangrijke economische pijler
Bouwstoffen- en transportbedrijven
4
Maximaal toegestane milieucategorie (Atlas Limburg, Bedrijventerreinen 2023)
Glastuinbouw (BBG 2017 / TOP10NL)
Goederenvervoer Corridor (Provincie Limburg en gemeente Beesel)

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ De economie van de gemeente Beesel heeft de afgelopen decennia een verandering doorgemaakt. Een van oorsprong agrarische economie heeft zich ontwikkeld tot een **industriële economie** en is vervolgens doorgegroeid naar een **dienstverlenende economie**. De keramische industrie is van oudsher een belangrijke verhaallijn in de Beeselse economie, maar is inmiddels nauwelijks nog van invloed. In verhouding met de omliggende gemeenten en de regio Noord-Limburg is de landbouwsector in de gemeente Beesel klein[11].

→ Relatief veel inwoners van de gemeente zijn werkzaam buiten de gemeentegrenzen. Beesel is daardoor meer een **woongemeente** dan een werkgemeente. Circa 22% van de inwoners werkt in de eigen gemeente. De inwoners die werkzaam zijn buiten de gemeente, werken voornamelijk in de omliggende buurgemeenten[11].

→ De **zakelijke dienstverlening** is de grootste werkgever in de gemeente Beesel, goed voor 27% van alle banen. Een kwart van de banen is gevestigd in de **industrie**. Daarmee is de industriële sector een belangrijke werkgever. Dat is opvallend gezien het beperkte aantal vestigingen in deze sector. Hetzelfde geldt voor de sector **toerisme en recreatie**: ondanks het beperkte aantal vestigingen levert deze sector ruim 11% van de banen[11]. Vakantiepark De Lommerbergen en Drakenrijk zijn belangrijke toeristisch-recreatieve trekkers binnen deze sector.

→ De gemeente Beesel heeft **drie bedrijventerreinen**: Molenveld, Roversheide en Maasveld. Deze terreinen vormen belangrijke economische dragers voor de gemeente Beesel. Elk van deze terreinen heeft een eigen karakter, omvang en zwaartepunt in type bedrijvigheid. De voornaamste sectoren op de bedrijventerreinen zijn de groothandel en industrie, met minimale leegstand. De lokale behoefte aan meer ruimte wordt opgevangen door de **uitbreiding van Roversheide**[11].

→ De gemeente kent - in tegenstelling tot de omliggende regio - een minder grote opgave met (de huisvesting van) arbeidsmigranten.

→ Het dorpshart van Reuver vervult binnen de gemeente een **centrumrol** in culturele en maatschappelijke **voorzieningen**, horeca en detailhandel. Met een compact winkelgebied, gratis parkeermogelijkheden op korte afstand en terrassen is het dorpscentrum van Reuver een aantrekkelijk winkel- en verblijfsgebied[11,27]. Maar de gemeente Beesel heeft, net zoals in de rest van Nederland, te maken met een **veranderend winkellandschap**. Steeds meer mensen kopen online, waardoor de rol van dorpscentra verandert: van winkelhart naar ontmoetingsplek. De grote voorzieningencentra van Venlo en Roermond om de hoek versterken het effect hiervan voor de gemeente Beesel.

→ De gemeente Beesel heeft zich aangesloten bij het programma **Towndeal**, een impulsregeling vanuit Agenda Stad[11]. Inmiddels is hieruit de gebiedsontwikkeling Broeklaan ontstaan. Het doel is om dit gebied te transformeren naar een woongebied. Om deze transformatie te kunnen starten zijn bedrijfsverplaatsingen nodig, deze locaties zijn nog niet gevonden.

KANSEN EN OPGAVEN

→ Richting de toekomst zet de gemeente Beesel in op een economische koers rond de kernwaarden: **lokaal, duurzaam en in balans**. Dat betekent dat het versterken van de economie geen doel op zich is, maar wordt benut om bredere doelen te behalen, zoals op het gebied van duurzaamheid, leefbaarheid en klimaat[11, 12]. De voorkeur gaat daarbij uit naar ruimte bieden aan lokaal ondernemerschap dat geworteld is in de regio. Hierbij liggen ook kansen in het verbeteren van de aansluiting tussen **onderwijs en de lokale arbeidsmarkt**. Dit draagt bij aan het verminderen van de structurele krapte op de arbeidsmarkt in de gemeente.

→ Er ligt een uitdaging in het **toekomstbestendig** maken van de Beeselse bedrijventerreinen, met daarbij een visie op het gewenste profiel en gewenste locaties. Hiervoor is het nodig om te investeren in het verbeteren van de uitstraling, bereikbaarheid (verkeer richting met name Maasveld en Molenveld rijdt door de kernen), energievoorziening, circulariteit

en de mogelijkheden voor klimaatadaptatie. Specifiek voor bedrijventerrein Molenveld en Maasveld geldt dat ze door de provincie zijn aangemerkt als 'verouderde terreinen' met een **herstructureringsopgave**[11]. In het **vergroenen en verblauwen** van de bedrijventerreinen ligt een kans om de toekomstbestendigheid te vergroten en bij te dragen aan een aantrekkelijke en gezonde werk- en leefomgeving.

→ Bij het nadenken over de toekomst van bedrijventerreinen, kunnen zowel de toekomstige kansen van de huidige locaties, als specifieke opties voor bedrijfsverplaatsingen worden verkend. Op deze manier kan er doelgericht gestuurd worden naar de meest geschikte mix tussen verschillende typen bedrijvigheid en de woonfuncties in de kernen.

→ Het aantakken op het waterstofnetwerk van de Delta Rhine Corridor biedt kansen voor verduurzaming, maar ook liggen er kansen om beter aan te sluiten op **bovenregionale economische netwerken**, zoals Noord-Limburg, Brainport en Duitsland[11]. Wanneer die regio's aantakken op de Delta Rhine Corridor leidt dit mogelijk tot nieuwe werkgelegenheid in/nabij Roermond en Venlo, wat kansen biedt voor de gemeente Beesel.

→ De gemeente Beesel heeft een uitdaging in het vitaal houden van haar drie centra. Hiertoe wordt ingezet op **clustering van consumentgerichte functies** in de centra van Reuver, Beesel en Offenbeek. Dit vergroot de kansen om het

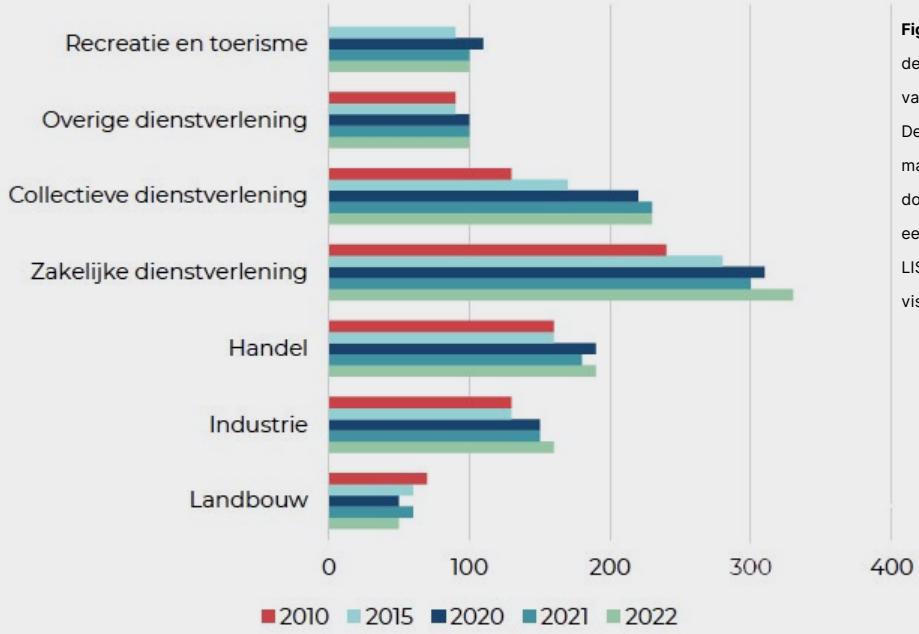

Figuur 23. De figuur toont de ontwikkeling in sectoren van de Beeselse economie. De zakelijke dienstverlening maakt een duidelijke groei door, terwijl de landbouw in een dalende trend zit. Bron: LISA, 2022. Uit: economische visie Beesel 2040

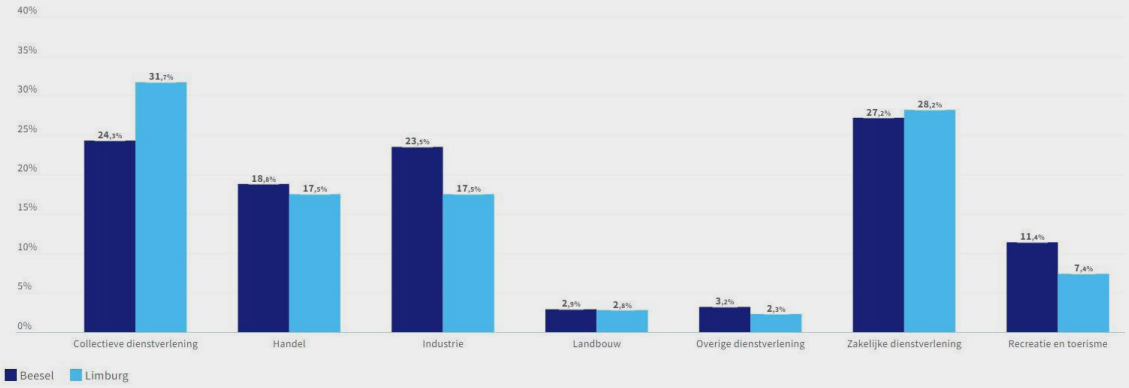

Figuur 24. Deze figuur toont het percentage banen per sector voor de gemeente Beesel en de regio Noord-Limburg. In Beesel zijn relatief veel banen in de recreatie en toerismebranche. Bron: LISA, 2023.

voorzieningenniveau in de gemeente op peil te houden, versterkt de kansen voor ondernemers en biedt aanknopingspunten om de belevingskwaliteit te vergroten. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen **Reuver** als **hét voorzieningencentrum** voor de hele gemeente, met een compact en compleet aanbod. De centra van **de kernen Offenbeek en Beesel** richten zich meer op **ondersteunende, lokale voorzieningen**. De gemeente werkt actief mee aan het transformeren van (leegstaande) winkelpanden buiten de drie centra naar andere functies[27].

→ Het ontbreekt de agrarische sector aan een scherp toekomstperspectief. Dit maakt het ook voor Beeselse agrariërs moeilijk om investeringen te realiseren. **Toerisme als nevenactiviteit voor agrariërs** en afzetmarkt voor winkels zou hierbij uitkomst kunnen bieden. Daarnaast zou de gemeente kunnen meedenken over ruimte voor extensieve of multifunctionele landbouwvormen: de gemeente is bijvoorbeeld aangesloten bij een regionaal netwerk voor biobased teelten[11,12].

→ Bovenop de beperkte ruimte voor de ambities rondom de bedrijventerreinen vraagt het werken aan de **circulaire economie** ook om ruimte: denk aan ruimte voor recycling en (bio) grondstofverwerking, maar ook voor locaties voor opslag van herbruikbare grondstoffen en materialen, reparatie en deeleconomie.

4.5 MOBILITEIT

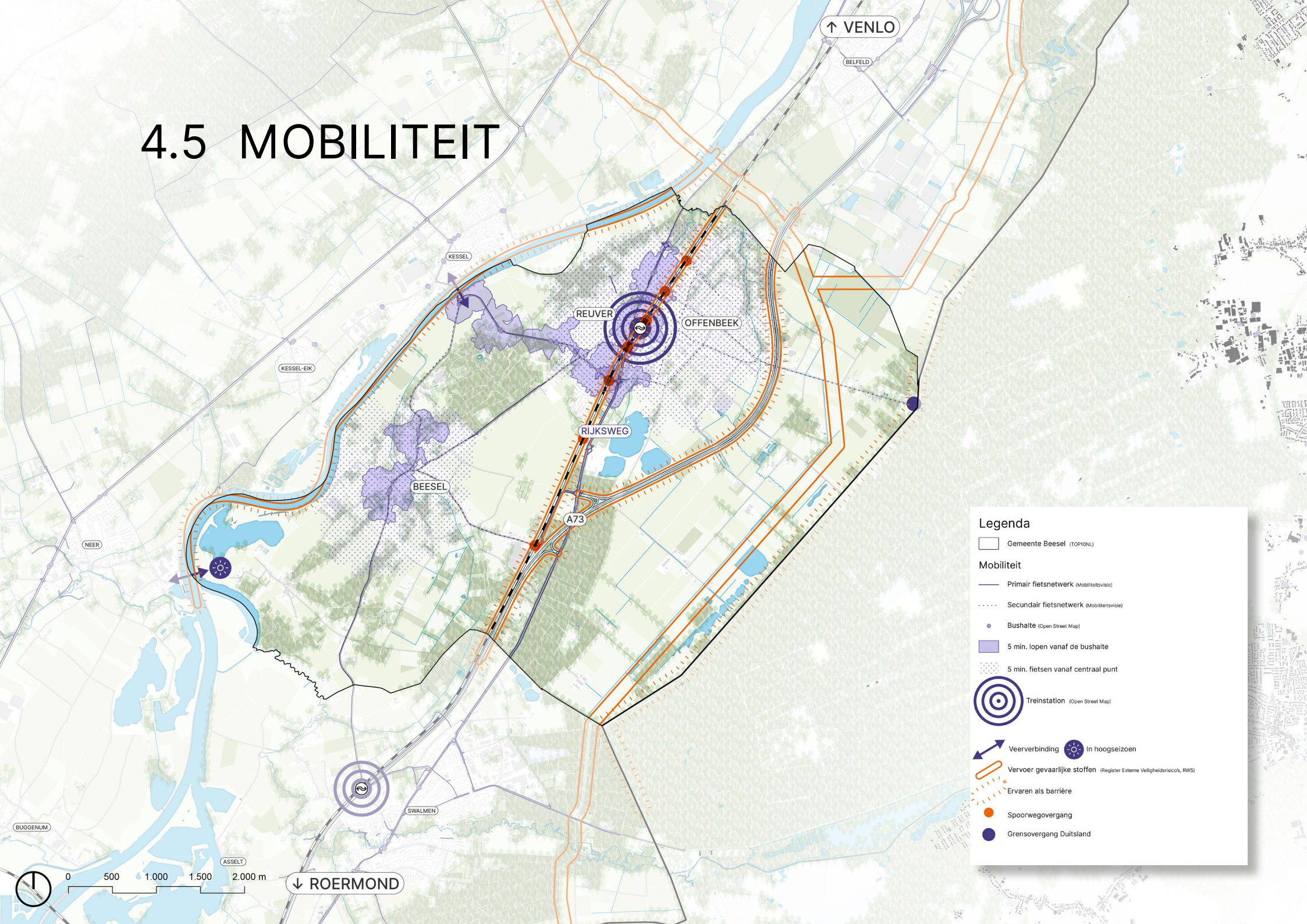

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ De **A73** is een belangrijke noord-zuid verbinding door de gemeente, ten oosten van de kernen Beesel en Reuver. Deze verbindt de gemeente met de rest van de regio, maar wordt wel als harde grens in het landschap ervaren. In oost-west-richting zijn de verbindingen over de weg minder goed. Om met de auto naar de andere kant van de Maas te komen, zijn er **bruggen bij Venlo en Roermond**. Wel is er tussen Beesel en Reuver een **veerdienst** naar Kessel.

→ Een belangrijk pluspunt voor de gemeente is het **treinstation** in Reuver. Het treinstation is gelegen op de Maaslijn, de spoorverbinding Nijmegen-Venlo-Roermond. Arriva **bus** 66 rijdt tussen Venlo en Roermond via de gemeente Beesel, waar die verschillende stops kent in de kernen Reuver en Beesel[9,14]. Tegelijkertijd valt op dat niet alle buurten in de gemeente goed bereikbaar zijn met het OV. Zo heeft de kern Offenbeek geen bushalte en ook het buitengebied is niet goed aangetakt op het OV.

→ De gemeente beschikt over een goed **netwerk van fiets- en wandelpaden**. In de zomer is er - naast de eerder genoemde veerdienst naar Kessel - een extra fiets- en voetveer beschikbaar tussen Neer en Rijkel. Dit zorgt voor een goede oost-westverbinding over de Maas voor de fietser en voetganger.

→ De gemeente Beesel is met name goed verbonden met de gemeenten Venlo en Roermond. De verbindingen naar **Duitsland en gemeente Peel en Maas** zijn minder makkelijk. Deze verbindingen zijn echter belangrijk voor woon-werkverkeer en recreatieve bereikbaarheid[2,9].

→ De gemeente spant zich in om de mobiliteit van inwoners te vergroten. Voor mensen die vanwege een beperking niet kunnen reizen met het openbaar vervoer, is Wmo-vervoer beschikbaar in de gemeente Beesel, onder de naam **Omnibuzz**. Ook is er vanuit de regio Noord-Limburg het initiatief **Kommee**, om ouderen te leren reizen met het openbaar vervoer[6].

→ Voor mensen zonder eigen vervoer is in de gemeente Beesel voor lokale ritten de **Wensbus** beschikbaar. Dit is **vervoer op afroep** en wordt door vrijwilligers gedraaid. Deze service richt zich op vervoer van deur tot deur en is dus niet aan haltes gebonden.

→ De gemeente Beesel kent **geen grote knelpunten** in de bereikbaarheid.

→ Enkele **lokale situaties** veroorzaken **verkeersoverlast**. Dat is bijvoorbeeld het geval op de Mariastraat in Offenbeek, waar inwoners overlast ervaren. Daarnaast wordt het vrachtverkeer dat van en naar de bedrijven-terreinen rijdt en door de kernen moet op plekken als storend ervaren.

KANSEN EN OPGAVEN

→ In 2027 vindt naar verwachting de **elektrificatie en gedeeltelijke verdubbeling van de Maaslijn** plaats. De verbinding Roermond-Venlo-Nijmegen zal dan kwalitatief een stuk beter zijn, stabieler en 10 minuten korter. Het blijft wel een stoptrein. Dit vergroot de kansen voor Beesel als prettige woongemeente voor scholieren, studenten en forenzen.

→ Het voorkomen van **vervoersarmoede** is een opgave voor de gemeente Beesel. Vervoersarmoede betekent dat mensen niet kunnen komen waar ze zouden willen komen, waardoor ze beperkt worden in deelname aan maatschappelijke activiteiten of het gebruik van voorzieningen. Cijfers laten zien dat ouderen uit de gemeente relatief weinig van het openbaar vervoer gebruikmaken[6]. Met het oog op de vergrijzing is het belangrijk dat de gemeente Beesel nadenkt over hoe mensen voldoende mobiliteitsopties tot hun beschikking hebben en hoe de openbare ruimte daar zo goed mogelijk op aansluit.

→ In de gemeente Beesel liggen kansen om in te zetten op **actieve en duurzame mobiliteit**. Het werken volgens het **STOMP principe** kan hierbij van waarde zijn. Bij het STOMP principe wordt prioriteit gegeven aan meer duurzame vormen van mobiliteit. Er wordt eerst gekeken naar oplossingen voor voetgangers en daarna voor fietsers. Vervolgens wordt gekeken naar het openbaar vervoer en deelmobiliteit. Ten slotte komt de privé-auto aan bod.

Daarnaast zou de fiets meer kunnen worden gestimuleerd door bijvoorbeeld voldoende stallingen en oplaadpunten voor de e-bike te realiseren[13]. Daarmee wordt enerzijds minder CO_2 uitgestoten, anderzijds is het goed voor de gezondheid van Beeselnaren. De opkomst van de elektrische fiets biedt ook kansen om op grotere schaal de duurzame bereikbaarheid van de gemeente te vergroten. Bestemmingen tot 15 km afstand kunnen gemakkelijk op de fiets afgelegd worden, zo worden Roermond en Venlo per elektrische fiets goed bereikbaar.

→ In relatie tot de **woningbouwopgave** ligt er een opgave om ontwikkellocaties slim te kiezen, op goed bereikbare plekken. In dit kader biedt de stationsomgeving in Reuver goede kansen, met trein, bus en voorzieningen om de hoek. Daarnaast kan in diezelfde ontwikkeling ook de verblijfskwaliteit van de stationsomgeving en het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen een impuls krijgen. Zoals eerder genoemd onder 4.1, zijn er recent potentiële woningbouwlocaties in beeld gebracht.

→ Specifiek voor de **bedrijventerreinen** ligt er een opgave om de bereikbaarheid voor fiets en openbaar vervoer te verbeteren en mensen te verleiden minder met de auto naar het werk te komen. Daarbij ligt ook een kans in een betere **samenwerking met werkgevers**.

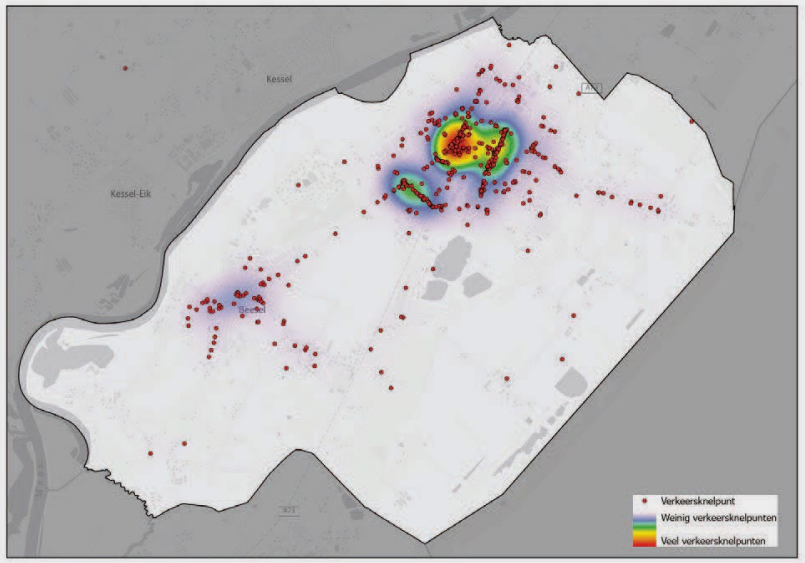

Figuur 25. Verkeersknelpunten volgens inwoners gemeente Beesel. De vier belangrijkste ervaren problemen zijn: te hard rijden, onoverzichtelijkheid, te veel verkeer en parkeeroverlast. Bron: Mobiliteitsplan (gemeente Beesel, 2025).

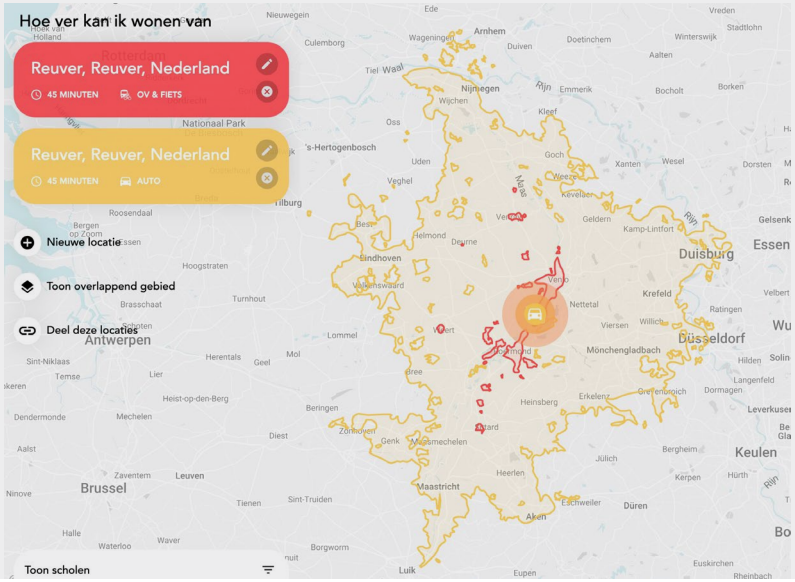

Figuur 26. Grote verschillen in bereikbaarheid tussen de auto het OV. De rode vlekken laten zien wat er binnen 45 minuten reizen met de fiets en OV te bereiken is vanaf station Reuver, de gele vlekken laten dat voor de auto zien.

4.6 DUURZAAMHEID, ENERGIE EN KLIMAAT

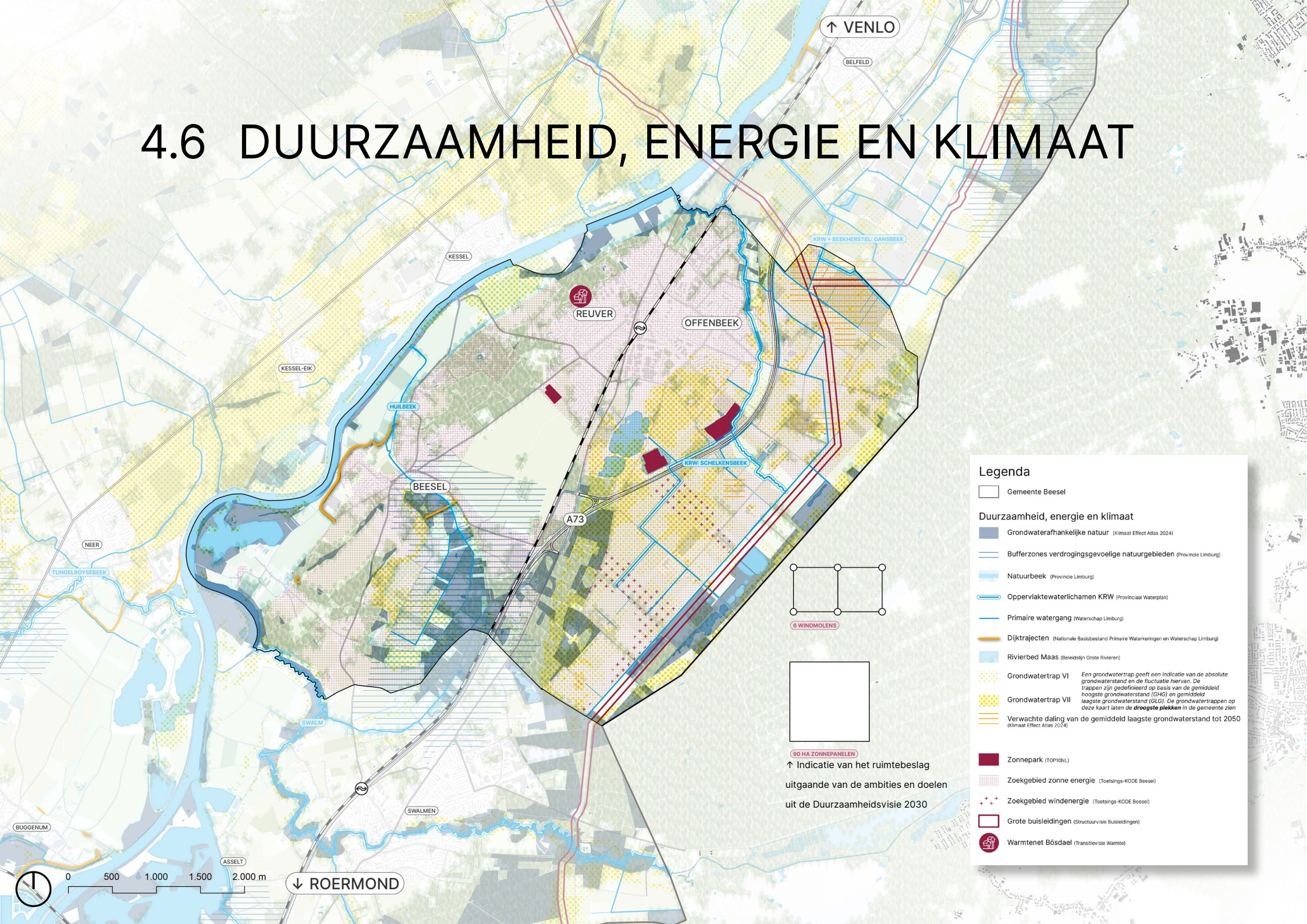

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ Het **klimaat verandert**. We krijgen te maken met hetere zomers, langere periodes van droogte en tegelijkertijd extremere piekbuien. Dit heeft effect op tal van ruimtelijke functies zoals natuur, landbouw, wonen, industrie en het watersysteem.

→ Via de **Regionale Energiestrategie** (RES Noord- en Midden-Limburg) wordt gewerkt aan de lokale invulling van de afspraken uit het **Klimaatakkoord**. De gemeente Beesel heeft zelf de **ambitie om in 2030 energieneutraal** te zijn[15]. Hiertoe zet de gemeente in op vier thema's: duurzame energie (zowel besparing, als opwek), klimaatadaptatie en biodiversiteit, schone en slimme mobiliteit en circulaire economie. Daarbij loopt sociale duurzaamheid - dat iedereen kan meedoen - als rode draad door al deze thema's heen[18]. Ook werkt de RES-regio Noord- en Midden-Limburg op dit moment aan een regionale energievisie. De principes die daarin worden opgenomen zullen ook van belang zijn voor de Beeselse omgevingsvisie.

→ In 2030 verwacht de gemeente Beesel een elektriciteitsbehoefte van 420 Terajoule per jaar te hebben. Via zon-op-land, zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven en wind-op-land zal duurzame energie opgewekt moeten worden. Als alle geschikte daken in de gemeente van **zonnepanelen** worden voorzien, kan dit circa 15% van de toekomstige stroombehoefte dekken. Aanvullend is ook **grootschalige opwekking** van stroom noodzakelijk via wind en/of zon[18].

→ In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Nederland in 2050 volledig van het gas af moet zijn. Nu is circa 7% van de woningen in de gemeente Beesel **van het aardgas af**. Uitdaging hierbij is dat het overgrote deel van de oplossingen op individueel niveau ligt en eigenaren van woningen zelf in beweging moeten komen[16].

→ In de gemeente zijn initiatieven voor zon-op-dak. Het uitgangspunt is bij grootschalige opwek van duurzame energie (zon en wind) is om een **balans te vinden tussen ruimtelijke en maatschappelijke aspecten**. Dit omvat zowel de ruimtelijke geschiktheid en landschappelijke inpassing, als een eerlijke verdeling van lasten en lusten en een zorgvuldige dialoog met de omgeving[15].

→ Het tracé van de toekomstige **Delta-Rhine Corridor (DRC)** doorkruist de gemeente Beesel. Het toekomstige transport van waterstof door deze buisleiding vormt een belangrijk onderdeel van de energietransitie in Nederland. Tegelijkertijd levert het ruimtelijke belemmeringen bovengronds op: zo beperkt dit het zoekgebied voor windmolens[34].

→ **Netcongestie** is een significant probleem in de gemeente Beesel. Dit heeft impact op de huidige energievraag, maar vooral op het slagen van de energietransitie richting de toekomst. Momenteel is er op het lokale elektriciteitsnet geen ruimte meer voor nieuwe aansluitingen voor het transport van opgewekte energie[28]. Daarnaast is de verwachting dat er tussen 2028 en 2033 geen nieuwe woningen kunnen worden aangesloten op het energienet.

→ De gemeente Beesel heeft - iets sterker dan het landelijk gemiddelde - te kampen met **energiearmoede**. Energiearme huishoudens hebben een laag inkomen in combinatie met een hoge energierekening door een slecht geïsoleerde woning[29].

→ Vanuit het Rijk is de boodschap om het **bodem- en watersysteem sturender** te laten zijn bij alle toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

→ Vanuit de **Maas** heeft de gemeente Beesel een risico op **overstromingen**. Om voldoende beschermd te zijn tegen hoogwater, is de dijk bij de kern Beesel in 2022 versterkt en uitgebreid, zodat deze dijk nu voldoende beschermt bij een overstroming die gemiddeld eens in de 300 jaar voorkomt. Het totale dijktracé is nu 2,2 kilometer lang en kent een groene inrichting[37].

→ **De Beeselse beken** vormen belangrijke structurerende elementen in het landschap. In Beesel lopen de **Huilbeek en de Schelkensbeek**. Deze beken zijn recent heringericht. Daar waar de beken door het terrassenlandschap stromen, zijn er wisselingen in verval[33].

→ In 2027 moeten alle Europese lidstaten voldoen aan de chemische en ecologische kwaliteits-doelen uit de **Kaderrichtlijn Water (KRW)**. Het behalen van deze doelen is een belangrijke opgave voor het Waterschap Limburg. Binnen de gemeente Beesel valt de Schelkensbeek onder de KRW-richtlijn: deze voldoet nog niet aan de ecologische en chemische kwaliteit voor oppervlaktewater. Ook Rijkswaterstaat heeft een verantwoordelijkheid voor de KRW-opgave in de gemeente Beesel. Zo werken zij onder meer aan maatregelen bij de geul Rijkelse Bemden en de geul De Weerd-Reuver. Op de grens tussen gemeente Roermond en gemeente Beesel wordt tot slot gewerkt aan de geul Hanssummerweerd.

→ De gemeente heeft een plicht om zorg te dragen voor het inzamelen en transporteren van **afvalwater** en **hemelwater**. Daarvoor zijn onder- en bovengrondse oplossingen nodig. Ook moet de gemeente in de openbare ruimte voorkomen dat structureel nadelige gevolgen ontstaan voor de **grondwaterstand**. Die laatste staat in de gemeente vaak erg laag. Om verdroging te voorkomen wil de gemeente zoveel mogelijk schoon hemelwater in de bodem infiltreren.

KANSEN EN OPGAVEN

→ Een belangrijke opgave bij het realiseren van de energietransitie is het terugdringen van de **netcongestie**. Om na 2028 toch woningen toe te kunnen voegen, is het nodig om te verkennen welke (alternatieve) mogelijkheden

Temperatuurniveau (bij benadering)	Warmtebron	Toepasbaar voor/aanwezig in gemeente Beesel?	Geschikt voor individuele of collectieve oplossing?	Benodigd energielabel
Laag: -10 < > 30 °C	Buitenlucht (m.b.v. lucht-water warmtepomp)	✓	Individueel	Vanaf label B
Laag: < 7 - 25 °C	Thermische energie uit oppervlaktewater (TEO)	?	Collectief	Vanaf label B
Laag: < max. 25 °C	Ondiepe bodemwarmte (bodemlus en warmtepomp, of WKO en warmtenet)	✓	Individueel of collectief	Vanaf label B
Laag: < 30 °C	Thermische energie uit afvalwater (TEA)	?	Collectief	Vanaf label B
Midden: 30 < > 60°C	Restwarmte midden temperatuur	?	Collectief	Vanaf label D
Hoog > 60 °C	Restwarmte hoge temperatuur	✗	Collectief	Vanaf label G
Hoog > 60 °C – 100 °C en meer	Zonthermie (PVT)	?	Individueel of collectief	Vanaf label G
Hoog > 70 °C	Hoge temperatuur warmtepomp	✓	Individueel of collectief	Vanaf label G
Hoog > 60 °C – 90 °C	Diepe en Ultradiepe Geothermie	✗	Collectief	Vanaf label G
Hoog > 70 °C	Groengas	🔒	Individueel of collectief	Vanaf label G
Hoog > 70 °C	Groene waterstof	🔒	Individueel of collectief	Vanaf label G

Figuur 27. Deze figuur geeft weer welke warmtebronnen als alternatief kunnen fungeren in de toekomst. Bron: Buro Loo, 2022

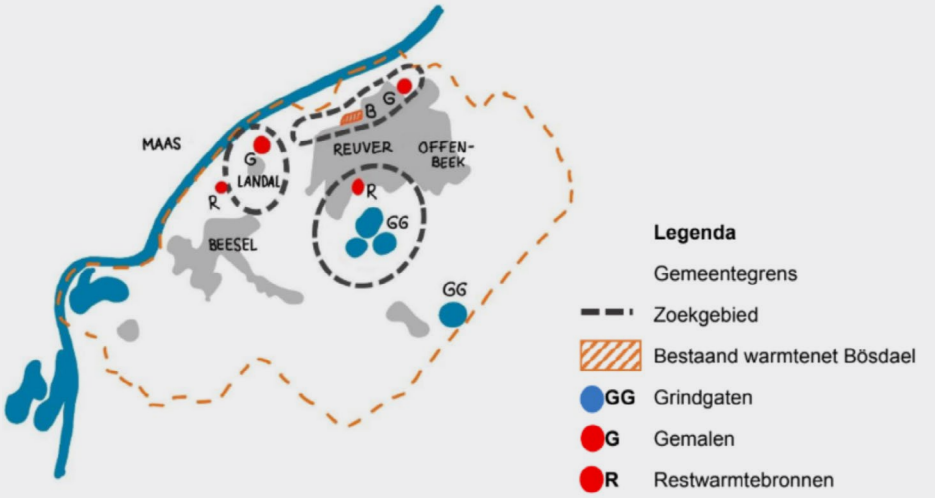

Figuur 28. Zoekgebieden met kansen voor collectieve warmte-oplossing. Bron: Buro Loo, 2022

er zijn om toch woningen toe te kunnen voegen. Daarnaast ligt er een opgave in het vinden van ruimte - zowel bovengronds als ondergronds - voor nieuwe transformatorhuisjes en onderstations. Als (tussen)oplossing liggen er kansen in het werken met **energyhubs**, met name voor grootverbruikaansluitingen. Bij een energyhub worden vraag en aanbod van energie op verschillende tijdstippen goed afgestemd. Een dergelijke hub kan aangevuld worden met accuopslag. Uit recent regionaal onderzoek komt bedrijventerrein Roversheide hiervoor als kansrijk uit de bus. Daarnaast gaat de gemeente op korte termijn het elektriciteitsnet **verzwaren** in de kern Offenbeek, in samenwerking met de netbeheerder.

→ Nu het Toetsingskader Opwekking Duurzame Energie Beesel (KODE Beesel) herijkt zal worden, biedt dit kansen om als gemeente opnieuw positie te bepalen als het gaat om **grootschalige opwek van duurzame energie**. Welke richting dit op gaat, moet het traject uitwijzen, maar een van de denkrichtingen is het mogelijk maken van agri-PV (zonnepanelen bij/op landbouwbedrijven) in het buitengebied.

→ De **warmtetransitie** in de gebouwde omgeving vormt een grote opgave. In de gemeente Beesel zijn weinig kansen voor warmtenetten en ook geothermie is beperkt mogelijk door beperkingen in de ondergrond. Deze opgave vraagt ruimte in de ondergrond, maar ook om tijdige regie en sturing van de gemeente.

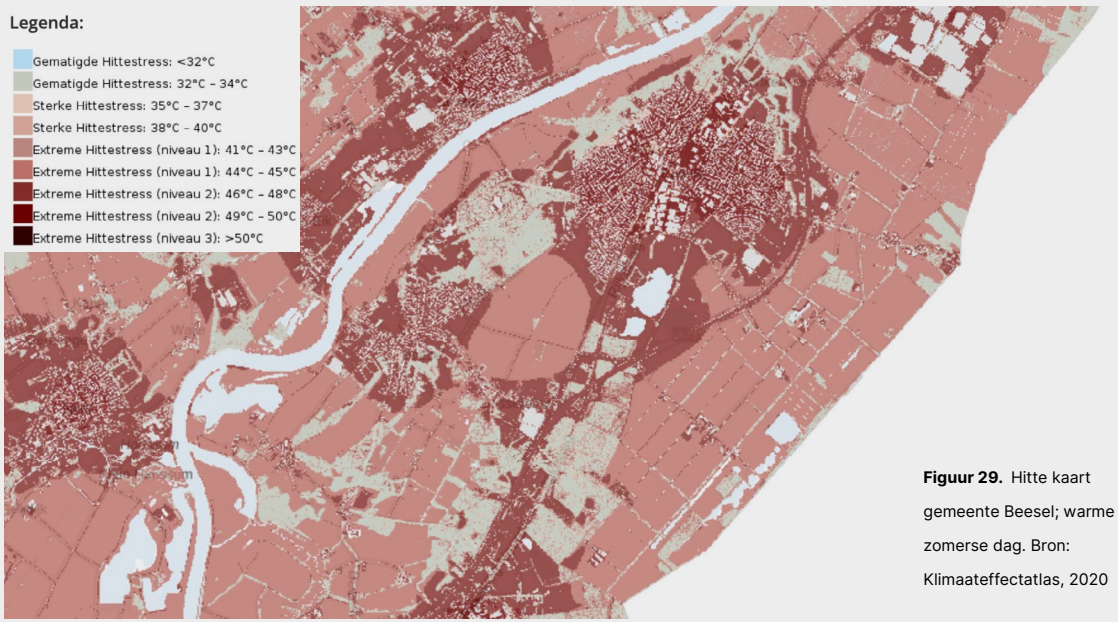

Figuur 29. Hitte kaart gemeente Beesel; warme zomerse dag. Bron: Klimaateffectatlas, 2020

→ Om voorbereid te zijn op het veranderende klimaat zijn er in de gemeente Beesel maatregelen nodig op het gebied van **klimaatadaptieve inrichting**. Denk aan maatregelen als het bufferen van regenwater en het realiseren van meer natuurlijk groen. Dit zorgt voor een comfortabelere leefomgeving en draagt bij aan de gezondheid van inwoners. Daarnaast biedt het kansen voor biodiversiteits- en gezondheidsdoelstellingen[18, 19, 20].

→ De herinrichting van de **beekdalen** is zowel een opgave als een kans voor de gemeente. Het is nodig om de condities van het bodem- en watersysteem (weer) meer sturend te laten zijn voor het grondgebruik. Beken moeten meer ruimte krijgen om water vast te houden en de waterkwaliteit moet verbeterd worden. Door de beken te herstellen, ontstaat tegelijkertijd een betere beleving ervan in en rondom de kernen, waardoor beekherstel ook kan bijdragen aan de recreatieve ambitie van de gemeente. Dit vraagt mogelijk wel aanpassingen in landgebruik in het beekdal. Zo is het denkbaar dat in de drogere gebieden ruimte wordt gemaakt voor waterberging, waarmee de kernen tevens worden ontzien bij piekbuien en tegelijkertijd grondwaterafhankelijke natuur wordt versterkt.

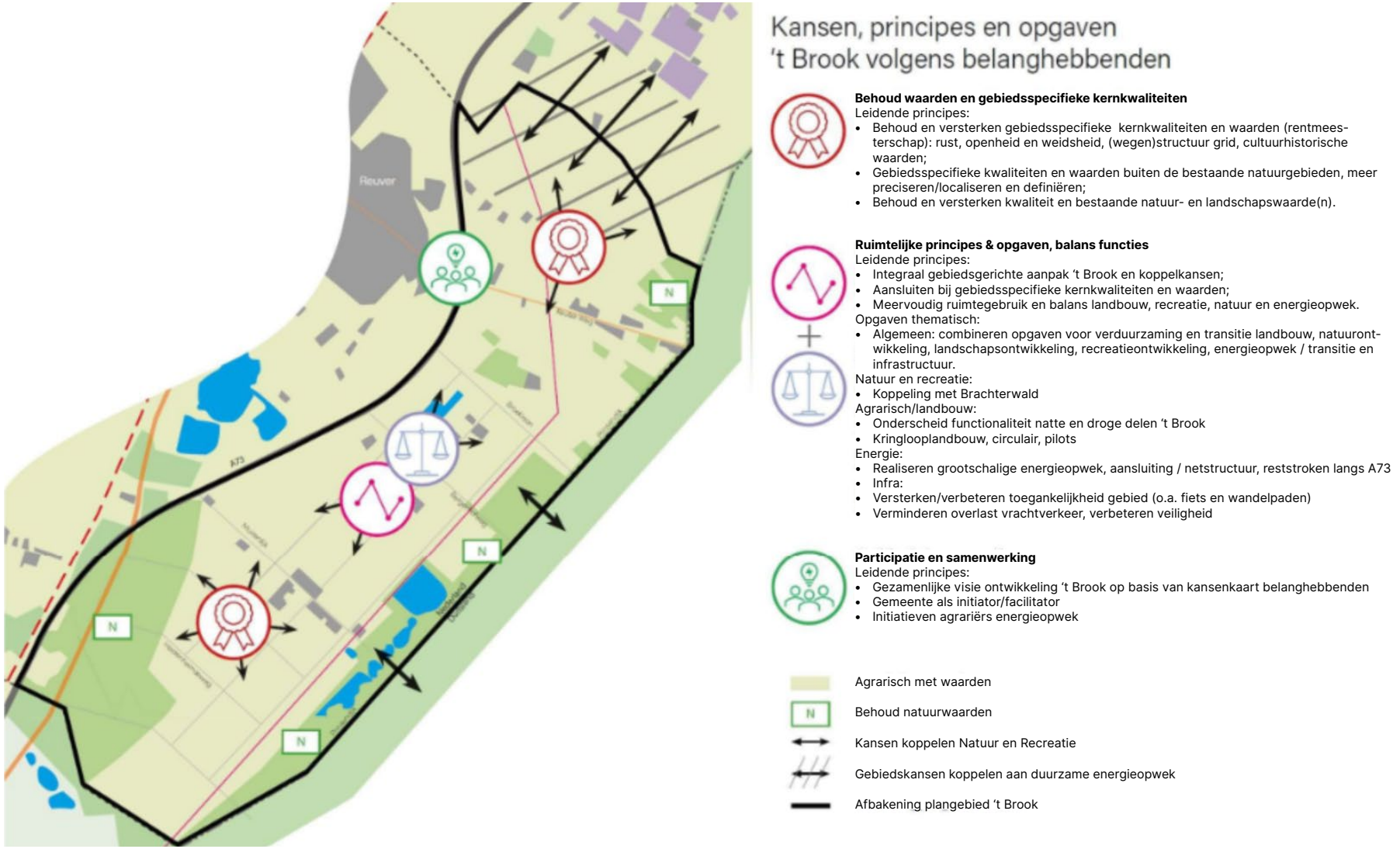

Figuur 30. Kansen, principes en opgave deelgebied 't Brook. Bron: Wiebenga Consultants, 2012

4.7 LANDSCHAP, NATUUR EN LANDBOUW

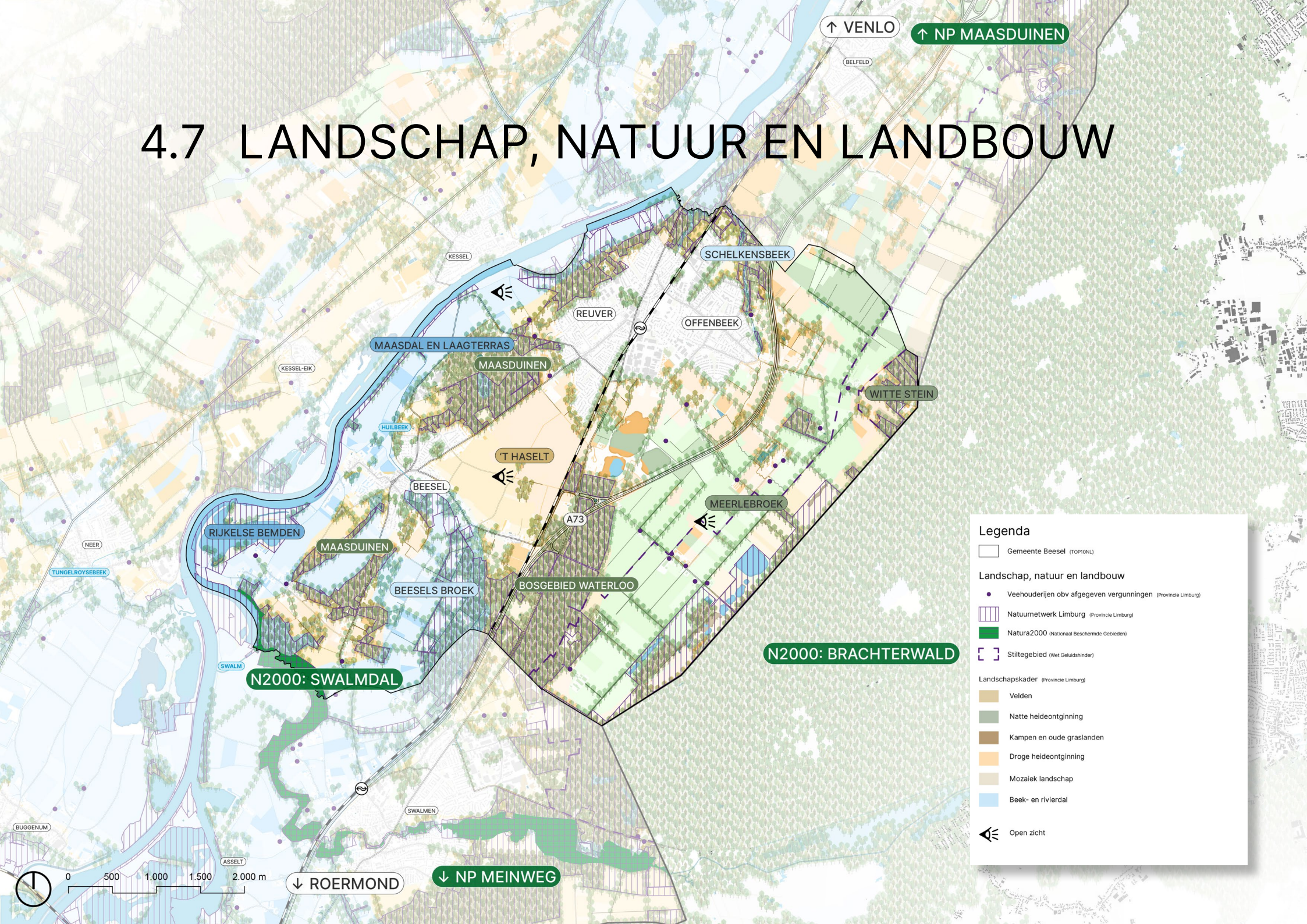

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ De gemeente Beesel is onderdeel van het **Maasdal**. Het Maasdal vormt de verbinding tussen het Heuvelland in Zuid-Limburg, de hogere zandgronden met Maasterrassen en het Peellandschap in Noord- en Midden-Limburg. Van oorsprong was de landbouw belangrijk voor de Beeselse economie. Nu zijn de landbouw en de vrijetijdseconomie belangrijke pijlers voor het gebruik en de beleving van het landelijk gebied[20]. Op grote schaal vormen de gemeenten in Limburg een **groene schakel** tussen belangrijke Europese natuurgebieden, zoals de Veluwe, de Eifel, de Ardennen en de Hoge Kempen[20].

→ Het landschap in de gemeente Beesel is grotendeels gevormd onder invloed van de **Maas**. De rivier heeft zogenaamde **terrassen** in het landschap uitgesneden. Vaak zijn de steilranden nog goed te zien. Zo is er de Maasdalbodem (waar de rivier nu stroomt), het laagterras vlak langs de Maas, het middenterras waarop de kernen Beesel, Offenbeek en Reuver liggen en ongeveer vanaf de rijksgrens het beboste hoogterras met het Brachterwald[32].

→ In de gemeente Beesel ligt een deel van **Natura 2000-gebied** Swalmdal. Direct over de Duitse grens ligt het Natura 2000-gebied Brachter Wald. De Witte Stein vormt vanuit de gemeente Beesel een belangrijke toegang tot dit natuurgebied. Ook de Nationaal Parken De Meinweg en De Maasduinen zijn binnen afzienbare afstand te bereiken.

→ Richting het oosten, bij de Duitse grens, ligt het landschap hoger en is er op een aantal plekken sprake van **verdrogingsgevoelige vegetatie** en **bufferzones voor verdrogingsgevoelige natuur**. De gemeente heeft daarmee zowel een uitdaging om te natte, als te droge perioden het hoofd te bieden[36].

→ Net als in de rest van Nederland staat de **biodiversiteit** in de gemeente Beesel **onder druk**. In het buitengebied zorgen veranderingen in landgebruik voor een toename van versnippering van natuur. Daarnaast lijdt biodiversiteit onder verzuring, vermesting en verdroging als gevolg van economische activiteiten en klimaatverandering. Tegelijkertijd is met name richting de Maas de soortendiversiteit in de gemeente Beesel nog goed op orde: er komen meer verschillende soorten voor dan op andere plekken in Nederland[39, 40].

→ De **landbouw** vormt in de gemeente een beperkte economische sector. Desondanks vormt ze een belangrijke drager van de kwaliteit van het landschap. De landbouw in de gemeente Beesel is veelal kleinschalig van karakter en gevarieerd, met zowel grondgebonden als niet-grondgebonden bedrijven. Er zijn zowel akkerbouwbedrijven - met wisselende teelten variërend van graan, maïs, bieten en aardappelen - als veehouderijen, waar runderen, varkens en paarden worden gehouden[36].

→ De Nederlandse agrarische sector staat voor een **omslag** als gevolg van verschillende ontwikkelingen. Het gaat onder andere om een beperkte verdiencapaciteit onder agrariërs, een gebrek aan bedrijfsopvolgers en emissiereductiedoelen rondom CO_2, stikstof en methaan om overbelasting van de natuur tegen te gaan. Dit heeft ook zijn weerslag in de gemeente Beesel. Steeds meer agrariërs stoppen. Met name voor kleinere en middelgrote agrariërs is het lastig om benodigde investeringen te doen.

→ Volgens het **Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG)** moeten er stappen worden gemaakt in het landelijk gebied en is de **huidige situatie niet houdbaar**. Veranderingen die nodig zijn hebben vooral invloed op natuur en landbouw, en indirect ook de economie[20]. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is stopgezet door het huidige kabinet, hetgeen ook gevolgen heeft voor het LPLG. Het NPLG wordt vervangen door de nieuwe aanpak Ruimte voor Landbouw en Natuur.

→ **Natuur en cultuur** zijn nauw met elkaar verweven in de gemeente Beesel. De vele (kleinschalige) culturele en natuurlijke elementen die zich in de gemeente bevinden, moeten gekoesterd blijven, waar nodig onderhouden en ondersteund. Deze elementen brengt de gemeente verder aan het licht door (toekomstige) deelname aan: Euregionale projecten zoals Grenzgeschichte(n), participatie in de Archeoroute Limburg en een (groen- of erfgoed-)competitie[9].

KANSEN EN OPGAVEN

→ Het **aaneenschakelen van grensoverschrijdende natuurgebieden** - zoals bijvoorbeeld het Nationaal Park Maasduinen en Nationaal Park de Meinweg - en waardevolle landschappen biedt kansen voor het herstel van biodiversiteit en ecosystemen, Ook levert dit kansen op voor de profilering van natuur en landschap richting bezoekers[20]. Ook binnen de gemeente is de natuur in oost-west-richting gebaat bij meer verbindingen.

→ Vanuit het LPLG is nagedacht over **overgangsgebieden** rond Natura 2000-gebieden. Hier zijn de reductiedoelen strikter dan daarbuiten, met als doel om robuustheid te creëren voor de aanwezige habitattypen en doelsoorten in het Natura 2000-gebied. De exacte omvang van deze overgangsgebieden is nog niet duidelijk, maar het overgangsgebied rond het Swalmdal overlapt de zuidwestzijde van de gemeente Beesel.

→ In Offenbeek en Reuver liggen kansen om de omliggende natuur 'meer het dorp in te trekken'. Dit levert een groenere en gezondere leefomgeving op en zorgt bovendien voor noodzakelijke verbindingen (corridors) voor verschillende flora en fauna.

→ Met een groeiend aantal **stoppende agrariërs** in de gemeente Beesel is het belangrijk om te anticiperen op welke functies daarvoor in de plaats moeten komen, maar ook op welke plekken juist de agrarische functie behouden moet blijven en worden versterkt. Dit laatste is bijvoorbeeld mogelijk ten oosten van de A73. Het is daarbij denkbaar om als gemeente **regie** te voeren op welk type agrariërs zich vestigen op verschillende locaties, ook vanuit de binding van ondernemers met de gemeenschap. Dit is met name kansrijk op de gronden waarvan de gemeente eigenaar is.

→ In het ruimte geven aan extensivering en verbreding van de landbouwbedrijven met andere functies (bijvoorbeeld zorg, recreatie, educatie) liggen kansen om het verdienvermogen van agrariërs te versterken. Zo kunnen zij ook in de toekomst als landschapsbeheerder behouden blijven voor de gemeente.

→ In de gemeente Beesel ligt er vanuit de eerdere **LPLG-doelen** met name een opgave in het voorkomen van verslechtering van de natuur in N2000-gebieden, het realiseren van de Ontwikkelopgave Natuur en de kwaliteits- en kwantiteitsdoelen voor grond- en oppervlaktewater[20]. De daarin gestelde doelen - die deels gebaseerd zijn op Europese doelen voor natuur - blijven overeind, ook nu het NPLG door het kabinet is stopgezet.

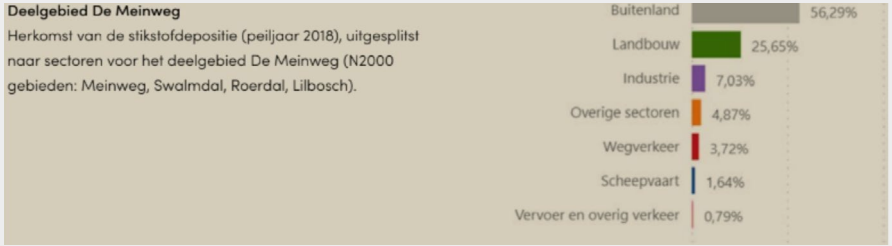

Figuur 31. De herkomst van de stikstofdepositie in LPLG deelgebied De Meinweg. De gemeente Beesel is onderdeel van dit deelgebied. Bron: Provincie Limburg, 2023

Deelgebied	Aantal Natura 2000-gebieden	Areaal grondwaterafhankelijk (ha)	Percentage verdroogd Voorjaar/zomer
Maasduinen	2	269	86% / 63%
Meinweg	3	73	48% / 55%
De Peel	6	1.063	80% / 96%
Zuid-Limburg	6	775	16% / 13%
Totaal Limburg	17	2.180	57% / 61%

Figuur 32. Huidige situatie voor verdroging in N2000-gebieden op basis van modelberekeningen LIWA. Bron: Provincie Limburg, 2023

→ De gemeente is onderdeel van een regionaal (kennis)netwerk waarbinnen samen met boeren biobased teelten worden verkend. Hier ligt ook een relatie met de woningbouwopgave, waarbij de inzet is om zo veel mogelijk met deze materialen te werken. De gemeente heeft enkele agrarische gronden in bezit: dit biedt sturingsmogelijkheden.

→ **Woningbouw in het buitengebied** is alleen gewenst en mogelijk als er een maatschappelijke opgave mee wordt opgepakt (koppelkansen), zoals het in stand houden van cultureel erfgoed. Woningbouw aan de randen van de kern is mogelijk. Wel is het van belang om dit zorgvuldig af te wegen en in te passen, zo bewaken we de kwaliteit van het buitengebied. Ontwikkelingen aan de rand van de kern moeten de relatie tussen het buitengebied en de bestaande kern versterken. Ook groene plekken binnen stedelijk gebied worden behouden door terughoudend om te gaan met invulling hiervan[4].

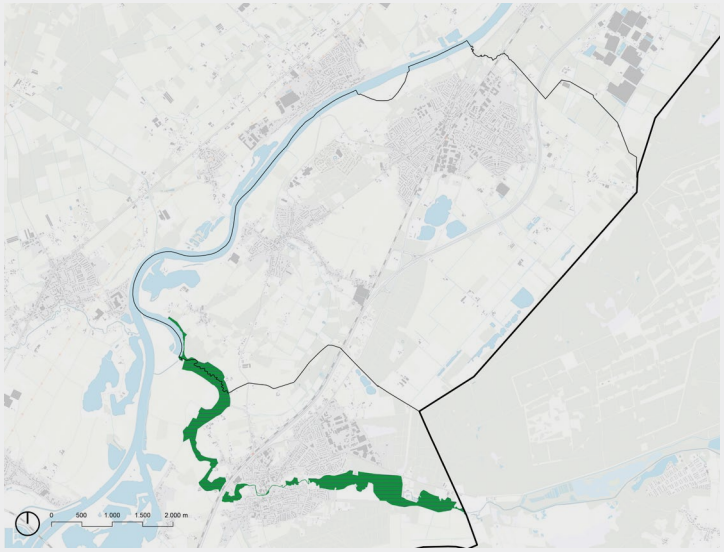

Figuur 33. Begrenzing van Natura 2000-gebieden. Het zuidwestelijke deel van het Swalmdal valt binnen de gemeente Beesel. Bron: Ministerie van Economische Zaken, 2018

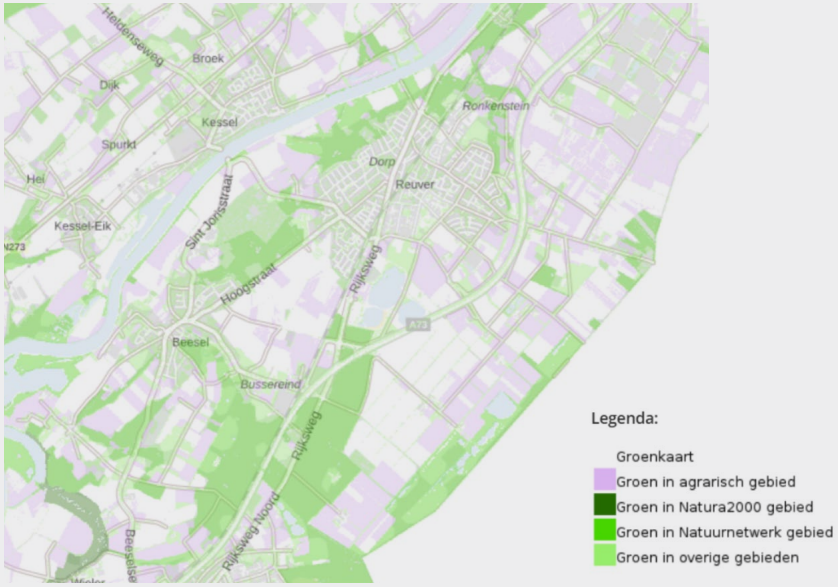

Figuur 34. De figuur laat het groen in de gemeente Beesel zien. Bron: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), 2022

5

Beleidsinventarisatie

Bij de start van het proces om tot een omgevingsvisie te komen voor de gemeente Beesel is in beeld gebracht wat de bestaande beleidsuitgangspunten zijn voor de fysieke leefomgeving – in brede zin. Daartoe is een beleidsinventarisatie uitgevoerd van strategische visie- en beleidsdocumenten. Hierbij is ook gekeken naar hoe het huidige beleid binnen de gemeente zich op hoofdlijnen verhoudt tot nieuwe ontwikkelingen en thema's en de doelen van de Omgevingswet. Deze doelen zijn integraliteit, actualiteit, gebiedsgericht, participatie en samenwerking. Bestaand beleid vormt vooralsnog het vertrekpunt van de omgevingsvisie van Beesel. Tegelijkertijd laat deze inventarisatie ook zien op welke thema's de komende jaren nog aanvullende aandacht nodig is.

Op de onderstaande thema's is het beleid van de gemeente Beesel (geclusterd) geïnventariseerd:

1. Wonen
2. Voorzieningen
3. Gezondheid en veiligheid
4. Recreatie
5. Erfgoed
6. Economie
7. Mobiliteit
8. Duurzaamheid
9. Energietransitie
10. Klimaat
11. Landschap
12. Natuur
13. Groen
14. Water
15. Inrichting en beheer openbare ruimte

BEVINDINGEN OP HOOFDLIJNEN

ACTUALITEIT VAN HET BELEID

Een groot deel van het gemeentelijk beleid van Beesel is actueel. Dit geldt met name voor beleid binnen het sociaal domein, wonen en duurzaamheid. Ook de Economische Visie is recent (in 2024) opgeleverd. Het nader concretiseren van de bedrijfslocaties wordt op dit moment opgepakt ter voorbereiding op de volgende fase van de omgevingsvisie. Voor een aantal specifieke beleidsstukken is een herziening gewenst, zoals het Toetsingskader Opwekking Duurzame Energie Beesel (KODE Beesel) en beleid voor recreatie en toerisme. Wat opvalt is dat er weinig strategisch beleid is dat ver vooruit kijkt. Dit wordt deels opgevangen in de Toekomstvisie die momenteel wordt opgesteld. Wat verder opvalt aan het huidige beleid is dat er relatief weinig beleid voor erfgoed is, terwijl dat een grote kracht en kans is voor het verhaal van Beesel richting 2050.

KANSEN VOOR INTEGRALE EN GEBIEDSGERICHTE UITWERKING

De omgevingsvisie heeft een integrale blik, maar zal ook thematische en gebiedsgerichte keuzes gaan maken. In een deel van het gemeentelijk beleid is dat al gedaan. Kijkend naar de integraliteit van het gemeentelijk beleid, dan valt op dat hier nog een slag te slaan is. Het integraal denken en werken is nog geen vanzelfsprekendheid: soms is er sprake van een sectorale stapeling van opgaven en beleid, met als voorbeeld de opgaven die landen in het buitengebied: recreatie en toerisme, de toekomst van de landbouw, natuurontwikkeling en bodem en water sturend. Tegelijkertijd is te zien dat het beleid voor bijvoorbeeld de thema's duurzaamheid en klimaatadaptatie al integraal is ingestoken. Hierin is een duidelijke koppeling gelegd met de woonomgeving en sociale aspecten. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Woonzorgvisie 2023-2033.

Het gros van de beleidsthema's kent gebiedsgerichte uitwerkingen. Dit is logischerwijs het geval voor bijvoorbeeld de Economische Visie en de Beleidsvisie toekomstbestendige centra gemeente Beesel. Het traject van de omgevingsvisie kan gebruikt worden om te verkennen waar en welke aanvullende gebiedsgerichte uitwerkingen gewenst zijn. Het is denkbaar om dit te doen voor het buitengebied, waar zoals eerder genoemd verschillende opgaven een plek zoeken. Ook voor de thema's duurzaamheid (energietransitie) en het (verplichte) Warmteprogramma is dit denkbaar. Een belangrijk voordeel van gebiedsgericht denken en werken is dat dit de integraliteit borgt.

VORMGEVEN AAN PARTICIPATIE EN SAMENWERKING

De recente beleidsstukken zijn veelal in samenspraak met bewoners en belanghebbenden tot stand gekomen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het Mobiliteitsplan, de Duurzaamheidsvisie 2019-2030 en de Woonzorgvisie 2023-2033. Bij het opstellen van ouder beleid was participatie nog niet gebruikelijk, zoals bijvoorbeeld bij het Landschapsontwikkelingsplan en de Structuurvisie.

De gemeente Beesel is goed aangehaakt op regionale beleidsontwikkelingen of -trajecten en de verschillende werkgroepen die daarbinnen actief zijn. Zoals eerder genoemd, wordt het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) vervangen door de nieuwe aanpak Ruimte voor Landbouw en Natuur. Dit heeft ook gevolgen voor het LPLG. Vanuit de regiogemeenten in Noord-Limburg is er aandacht voor de manier waarop het thema verder wordt opgepakt door de provincie en partners. Daarnaast is in regionale trajecten vaak beperkt sprake van lokale participatie; dit is een aandachtspunt. Ook hier liggen kansen in het traject van de omgevingsvisie. Enerzijds ligt er een uitdaging om in de gemeentelijke omgevingsvisie duidelijke keuzes te maken en positie te kiezen en dit zo goed mogelijk te verknopen aan regionale opgaven en ambities. Anderzijds ligt er een kans om regionale keuzes ook participatief te verankeren in de omgevingsvisie, bijvoorbeeld vanuit de Regiovisie Noord-Limburg en de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) Limburg die op dit moment wordt geactualiseerd. Zo kunnen ambities uit de regio landen in de gemeente en kan de gemeente richting geven aan keuzes in de regio.

6

Verantwoording en bronvermelding

1. Provincie Limburg. (2023). Woondeal Limburg. Wonen in Limburg, Bereikbaar voor iedereen!
2. Gemeente Beesel. (2023). Woonzorgvisie 2023 – 2033. Samen zorgen voor goed wonen.
3. CBS. (2023). Gemeente Beesel. [website]
4. Arcadis en gemeente Beesel. (2025). Kaders nieuwbouw gemeente Beesel.
5. Leefbaarometer. (2022). Kaart. [interactieve website]
6. Gemeente Beesel. (2023). Beleidsnota Gezondheid-Wmo 2023-2026.
7. Gemeente Beesel. (2021). Kadernota Sociaal Domein.
8. Gemeente Beesel. (2024). Raadsmemo concept visie Speel- en sportbeleid in de openbare ruimte.
9. Gemeente Beesel. (2019). In het spoor van de draak; visie recreatie & toerisme 2019-2023.
10. Gemeente Beesel. (2024). Raadsinformatiebrief Actieprogramma en Evaluatie extra capaciteit RT sept. 2024 v4.
11. Ginder. (2023). Economische visie Beesel: lokaal, duurzaam en in balans.
12. Gemeente Beesel. (2023). Samenvatting Economische Visie Beesel 2030.
13. Gemeente Beesel. (2025). Concept Mobiliteitsplan Beesel.
14. NS. (2023). Spoorkaart 2023. [website]
15. Gemeente Beesel. (2020). Toetsings-KODE Beesel. [beleidskader]
16. Buro Loo. (2022). Transitievisie Warmte gemeente Beesel.
17. Wiebenga Cusultants. (2022). Resultaten gebiedsverkenning ‘t Brook.
18. Gemeente Beesel & Overmorgen. (2018). Duurzaamheidsvisie 2019 - 2030.
19. Touw. (2022). Gemeentelijk rioleringsplan Beesel 2023 - 2027.
20. Provincie Limburg. (2023). Limburgs Programma Landelijk Gebied. Wie Sjoen ós Limburg.
21. Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur. (z.d.). Swalmdal [website]
22. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2020). Geluid alle bronnen [website]
23. Gemeente Beesel. (2021). Onderzoeksrapport Duurzaamheid Beesel Inwoners.
24. Regio Noord-Limburg. (2020). Regiovisie Noord-Limburg 2040: de gezondste regio.
25. Gemeente Beesel. (2024). Raadsinformatiebrief inzake Evaluatie extra ambtelijke capaciteit toerisme en ‘Actieprogramma toerisme en recreatie 2025-2026 gemeente Beesel’.
26. Planbureau voor de Leefomgeving en Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022). Regionale bevolkings- en huishoudensprognose. [website]
27. Gemeente Beesel. (2018). Beleidsvisie Toekomstbestendige centra Beesel.
28. Netbeheer Nederland. (2025). Capaciteitskaart. [website]
29. TNO. (2025). Indicatoren energiearmoede filters: betaalbaarheid en huiskwaliteit. [website]
30. Gasunie. (2024). Delta Rhine Corridor. [website]
31. Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. (2024). Kamerbrief Water en Bodem naar aanleiding van het Tweeminutendebat Water 8 oktober 2024.
32. Gemeente Beesel. (2011). Landschapsontwikkelingsplan Beesel.
33. Waterschap Limburg. (2018). Visie beekdalontwikkeling in Limburg.
34. Interviewreeks beleidsadviseurs gemeente Beesel.
35. GGD Limburg-Noord. (2022) Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen.
36. RUIMTEVOLK. (2024). Ontwerpend onderzoek Noord-Limburg 2050.
37. Waterschap Limburg. (2025). Dijkversterking Beesel [website]
38. Gemeente Beesel. (2022). Beleidsnota lokaal jeugdbeleid 2023-2026.
39. Atlas Leefomgeving en Nationale Databank Flora en Fauna. (2017). Soortendiversiteit per vierkante kilometer. [website]
40. Laudius. (2023). Onderzoek: Biodiversiteit in Nederland door de jaren heen. [website]
41. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2024). Voorontwerp Nota Ruimte.
42. Leefbaarometer, Leidelmeijer en van Kamp. (2003). Leefbaarometer. [interactieve website]

RUIMTE
VOLK